

Szerkesztőség

Arad, Acsev-palota,

Kiadóhivatal

Aradi Nyomda Vállalat

Bulev. Regele Ferdinand 4/22.

József főherceg-utj.

Szerzővétel: Közlöny, Arad,

Telefonszám:

Kiadóhivatal

181.

Mézienként naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Évesz évre — — 1080 Lei

Fél évre — — — 540 Lei

Negyed évre — — — 270 Lei

Havonta — — — 90 Lei

Hirdetéseik díjazás szerinti.

EGYES SZÁM ÁRA — 5 Lei

VASÁRNAP — — — 6 Lei

Hirdetéseik 50 banival több

BENEDEK ELEK

A kisbaciai öreg kuriára kitűzték a fekete zászlót. A székely medencében megtorpant Nemere busan lengeti a gyászlobogót és világgá röpteti a hirt. hogy az erdélyi magyarság elvesztette büszkeségét: a ravatalon kiterítve fekszik Benedek Elek. A magyar gyermekek tizezreinek lelkéből kitör a zokogás: meghalt Elek nagyapó, a legnagyobb mesemondó. Vasárnap reggel, amikor a kéklő Har gitta orma mögül előbujt a nap: megszűnt dobogni egy szív és Benedek Elek, mindnyájunk büszkesége elköltözött az élők sorából. Szemei örökre lecsukódtak, arcáról elszállt az élet pirja — meghalt. És ugyanakkor a másik szobában a halállal vívta keserves küzdelmét a Nagyasszony, aki szájához emelte a méregpoharat, amikor értesült arról, hogy férje menthetetlen.

Ma már mind a ketten halottak. Ott fekszik egymás mellett a koporsóban ez a ritka emberpár, kik együtt járták az élet göröngyös útjait és most egyesültek a halálban. Ez a két szív a hosszú évezredek folyamán együtt dobogott és talán soha nem látott harmoniában forrott egybe. A Nagyasszony mindig hangoztatta, hogy őket a halál sem szakíthatja el egymástól, ők, akik együtt éltek megelégedett, boldog életet, együtt távoznak majdan el az örök élethez. És ez most valóra vált. Két bánatkönnyekkel öntözött koporsó hirdeti a sirig tartó hiúságot.

Nem mond több mesét a nagyapó, nem vidítja fel többé írásaival az ártatlan gyermeklelküket. A Halál kicsavarta kezéből a tollat, ami egyuttal a magyarság és a székely nép harcos fegyvere volt. Benedek Elek hírnevének zenitjén is hű maradt szülőföldjéhez. Utolsó csepp véreig székely maradt és kitartott hűségesen szűkebb pátriájára, a Székelyföld mellett. Itt maradt közöttünk és harcos vezetője volt a kisebbségi sorsba jutott erdélyi magyarságnak. Öreg kora dacára nem ismerve a fáradtságot, a székely írók társaságának elérése állva városról-városra járt Erdélyben és hangversenytermek dobogóiról hirdette a magyar szót, a magyar kultúrát.

Halála pótolhatatlan veszteséget jelent az erdélyi magyarságnak és koporsójánál az egész magyar nemzet gyászol. Gyászolnak felnőttek és gyászolnak a gyermekek. Könnybe lábadnak mindenfelé a szemek, ahol csak magyarok élnek a világon, mert az ő nagysága nem szűkült határok közé, a hír felkapta és vitte mindenüvé, ahol magyarul olvasnak. De a leginkább mégis a miénk volt, erdélyieké, aki nemzeti kulturánkhoz való törhetetlen ragaszkodás szent hitét varázsolta gyermekeink lelkébe. A mi gyermekeink mind mind az ő gyermekei voltak és azért harcolt, dolgozott, küzdött, hogy az új erdélyi magyar generáció is az utolsó csepp véreig, utolsó leheletéig nemzetiségéhez és kulturájához ragaszkodó magyar maradjon. Benedek Elek ma már halott, de szelleme továbbra is itt él közöttünk és több mint száz magyar könyv fogja hirdetni a jövőben is az ő nagyságát.

A kormány új munkáspolitikát kezd

Részletesen megvizsgálja a munkásság helyzetét és a béreket normális nivóra emelt. — Fegyelmi eljárás indul a lupényi ügyben bűnösnek talált állami tisztviselők ellen.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) A legutóbbi minisztertanács határozata értelmében — mint jelentetjük — Lupényban újabb vizsgálat indult amely már holnap kezdetét veszi. A vizsgálat nem fog sokáig tartani, mert a kormány intenciója az, hogy az ügyet minél előbb befejezéshez juttassa.

A bűnösnek talált állami tisztviselők ellen fegyelmi eljárás indul, míg Munteanu, Buciuman és a többi agentprovokátor ellen már is folyamatban van a bünyügyi eljárás.

A bányakapitányság felállítása bizonyos, azonban Boila Romulus kinevezésének hírére még nem erősítették meg.

Bucurestiből jelentik: A lupényi véres események következtében a kormány nagy fontosságú lépésre határozta el magát. A jövő héten megkezdje az ország valamennyi munkáscentrumának tanulmányozását. Megvizsgálja az üzemek működését, a munkások fizetését, életmódjukat és az egészségügyi, valamint a szociális berendezéseket.

A kormánynak az a célja, hogy a munkásintézményeket a mai kor igényeinek megfelelően fejlesszen és a fizetéseket is normális nivóra emelteti.

Jelenleg az errevonatkozó vizsgálat a campinai petróleumvidékeken folyik. A munkásság reménykedve várja a kormány akciójának eredményét.

Véres harc a stájer szocialisták és a Heimwehrek között.

Két halott, három súlyos és hatvan könnyű sebesült. — Streeruwitz kancellár felhívja a polgári pártokat a belső rend biztosítására. — Felsőstájerországban is több helyütt zavargások törtek ki.

Bécsből jelentik: A köztársasági védőrség és a Heimwehrszerzetek közötti ellentét, amely az osztrák belpolitikai életnek egyik legsúlyosabb problémája, újból véres verekedésben robbant ki. Ez egyszer Stájerországban került szembe egymással a két ellenséges szervezet, ahol ezek az ellentétek még fokozottabbak. A véres esemény színtere Sankt Lorenz volt, egy Gráz melletti helység, ahol tegnap vasárnap a két szervezet felvonulást tartott. Amikor a két menet egymásnak közelébe érkezett, valaki — nem tudni melyik táborból — becsmérlő kifejezést használt, amit a sértettek ködöbálással akartak megtrónni. Nemsokára ezután beleszóltak a revolverek is és csakhamar

általános tüzelés feldőtt ki, amely több mint egy óráig tartott.

A csendőrség közbelépése vetett véget a vérengzésnek, melynek ekkor már

három halottja, hatvan súlyos sebesültje és igen sok könnyű sebesültje volt.

Tizenkét embert haldokolva szállítottak a kórházba, két lemondtak felépülésükről.

Rintelen dr. stájerországi főkapitány elnökletével tárgyalások indultak meg az egymással farkasszemet néző felek között, miután félt, hogy az ellentétek újból véres verekedésben robbannak ki. A rend és a nyugalom biztosítására nagyszámu csendőrséget összpontosítottak.

Bécsből jelentik: A Heimwehr és a Schutzbundnak Sankt Lorenzenben történt összeütközéséről hivatalos jelentést még nem adtak ki. A Montagszeitung értesülése szerint a csatának két halottja, egy halálos sebesültje és számos súlyos sebesültje van. A Wiener Montagsblatt írja, hogy az összeütközés-

nek 4 halottja és 20 rendkívül súlyos sebesültje van, akik közül többen haldokolnak. Állítólag az első lövés a szociáldemokraták részéről dőrdült el amit bizonyít az a körülmény, hogy a Schutzbund halottja hátába kapta a lövést.

Bécsből jelentik: Zollersdorfbán a Schutzbundnál két ágyút, négy gépfegyvert, 150 puskát, két aknavetőt és 100 gépfegyverhevedert kobozott el a rendőrség.

Az ausztriai önvédelmi szövetség sajtóirodája közli, hogy a vizsgálat megállapította, miszerint a Schutzbund tervszerűen készítette elő a sanktlorenzi eseményeket és a támadást a Heimwehr ellen, mert már szombaton hatvan pisztolyt osztott ki a szociáldemokrata párt tagjai között. A Morgen című lap szerint

Streeruwitz dr. kancellár felhívást intézett a polgári pártok vezetőihez, hogy fogjanak össze a belső rend biztosítására.

Felsőstájerországban több helyütt zavargások fordultak elő.

Hivatalos helyen a sanktlorenzi eseményekről szóló hírt, amelyek több halottról szólnak, cáfolják. A hivatalos jelentés szerint a köztársasági védőrség két tagja meghalt, három súlyosan, hatvan könnyebben megsebesült.

Gráziból jelentik: A sanktlorenzi véres események harmadik súlyos sebesültje délelőtt a kórházban meghalt. A Mura melletti Bruckból hétfőn délelőtt nagyszámu védőrség indult Sanktlorenzbe, akik a rendőrségi utasítás ellenére is lefegyverkezve ültek a vonatra. Itt azonban erős csendőrsztagok várták a vonatot és a pályaudvaron lefegyverezték a védőrséget. A hivatalos vizsgálat megállapítása szerint mindkét fél használt vasárnap gépfegyvereket. A csesülések túlnyomó része 95-ös mintájú volt osztrák-magyar hadseregnél Manlicher-fegyver lövedékétől származik. Ebből megállapítható, hogy a szemben álló felek mindegyike katonai löfegyvereket használt.

Bratianu Vintila visszalép a liberálist párt vezetésétől.

A családi tanács úgy határozott, hogy Bratianu György áll a párt élére. — A párthívek elégedetlenek a megoldással és hazahívják Bratianu Vintilát.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) A liberális párt vezetői — mint annak idején jelentették — elhatározták, Bratianu Vintila detronizálását. Erre a hírre összeült a Bratianu-család és kimondotta, hogy

a párt vezetője a tradíciók szerint nem lehet más, csak valamelyik Bratianu. A választás Bratianu Ionel fiára, Györgyre esett.

A családi tanács külön futárt küldött Royathá, bejelentve, hogy a párt és a család Bratianu György személyével akarja megoldani a párt-krizist. A levélre Bratianu Vintila még nem válaszolt, de a benyentes liberálisok úgy tudják, hogy

a volt miniszterelnök egészségi állapotára való hivatkozással, önként fog visszalépni a pártvezérségtől.

amennyiben a liberális párt örökös tiszteletbeli elnökségét kapná. Ezzel a megoldással nincsenek megelégedve Bratianu Vintila személyes hívei, akik szombaton és vasárnap értekezletet tartottak a bucaresti-i pártklubban. A Cuvantul szerint a liberális párt vezető személyiségei egymás után

több táviratot küldtek Bratianunak, hogy azonnal jöjjön vissza, mert komplott készüldik ellene.

Beavatottak azt hiszik, hogy a táviratok hatása alatt, Bratianu Vintila rövidesen visszatér a fővárosba.

Boneu Vazul Bucarestibe helyezték át

Arad megye exprefektus főjegyzője a belügyminisztériumban fog végezni belső szolgálatot. — A főjegyzői hivatalt egyelőre Nichin János dr. veszi át.

(Arad, augusztus 19.) Feltűnést keltő belügyminiszteri rendelet érkezett az aradi prefekturára. A távirati rendelkezés közli, hogy a belügyminiszter Bucarestibe rendeli a belügyminisztériumba szolgálatfűzésre Boneu Vazul megyei főjegyzőt.

Boneu Vazul alig néhány hónapja nyerte vissza a fegyelmi-bizottság, majd a minisztérium határozata folytán főjegyzői állását a megyénél. Mint ismeretes, különböző vádak miatt felfüggesztették Boneut, de a fegyelmi-bizottság felmentette a vádak alól. Ekkor azt kérvényezte, helyezze vissza főjegyzői állásába. Miután időközben Arad megye főjegyzőjévé Petrutiu Aront nevezték ki, az aradi prefektúra az ügyet a minisztérium elé terjesztette, döntést kérve arra vonatkozólag, hogy a két főjegyző közül ki foglalja el a főjegyzői állást. A belügyminisztérium Boneu Vazul jelölte ki.

Az előzmények után annál nagyobb feltűnést keltett a távirat, amelyben

a minisztérium sürgősen belső szolgálatra rendelte Bucarestibe Boneu Vazul, akinek nyolc napon belül el kell foglalnia új állását.

A miniszteri rendeletet dr. Lázár Ágoston nyomában közölte a főjegyzővel, akinek utasítást adott arra, hogy hivatalát dr. Nichin János helyettes főjegyzőnek adja át.

Boneu áthelyezésének ügyével ma a permanens-bizottság is foglalkozott, amennyiben a főjegyző arra kérte a bizottságot, járuljon hozzá utazási költségeihez s térítse meg azoknak egy részét. A permanens-bizottság kimondotta, hogy az ügyben egyelőre nem hoz döntést, miután ideiglenes delegálásról van szó. Az áthelyezés híre nagy feltűnést keltett megyei körökben, miután indokaira nézve senkisé tud bővebb információt.

Hemoroidok

Akik iszonyu fájdalmakban szenvednek a hemoroidok miatt, jól fogják magukat érezni és csendes álmuk lesz ha a Kadum-kenőcsöt használják, amely rögtöni enyhülést hoz.

Remarque könyvét kitiltották az osztrák garnizonokból.

A könyvet nem szabad árusítani a katonai könyvkereskedésekben. — A bécsi sajtó éles támadása a hadügyminiszter ellen.

Bécsből jelentik: A szociáldemokraták katonai egyesületének hivatalos lapja, a „Der Neue Freie Soldat“ (Az új szabadkatoná) azt a szenzációs hírt közli, hogy

a steiermarkti brigád körzetében rendeletet adtak ki a katonai hatóságok arra, hogy Remarque világsikerű aratótt könyve, a „Nyugaton a helyzet változatlan“, katonai könyvkereskedésekben nem árusítható.

A gráci brigádpáncsnokság eme rendeletét a hadügyminisztérium jóváhagyta, sőt kiterjesztette az összes garnizonokra.

A hír óriási feltűnést keltett egész Ausztriában és a lapok elítélően írnak a hadügyminisztérium ténykedéséről. A Neue Freie Presse mai száma „A háború árnyoldala“ címen ír cikket és közli, hogy a hadügyminisztérium azzal az indoklással szánúzte Remarque könyvét a garnizonokból, hogy az a háború árnyoldalait mutatja meg s elvei nem egyeztethetők össze a katonai neveléssel. Hangsúlyozza, hogy ez a tilalom egyedülálló, mert sehol, még a győztes államokban sem akadályozták meg a könyv terjesztését. Ezt a regényt, amely eddig másfél millió példányban fogyott el, a világ minden élő nyelvére fordították át.

— Olcsóbb lett a kenyér. Ma délután állapították meg az augusztus hónapra érvényes maximális árakat. Az interimár-bizottság a fekete kenyér és fekete liszt árát 7 lejre szállította le. A mézárók kérvényt nyújtottak be, amelyben a juhhusnak kilogramonként 24 lejről 32 lejre való felemelését kérték. Dirlea Vazul gazdasági tanácsos javasolta az áremelést, azonban a bizottság visszautasította a kérést.

TARCA.

Egy pincérlány regénye.

Irtá: Knut Hamsun.

Est a novellát Albert Langen müncheni kiadó Knut Hamsun, a Nobel-díjnyertes költő 70 születésnapja alkalmából bocsátotta a lapok rendelkezésére.

I.

Irtam én, irtam ma, hogy megkönnyítsem szívemet. Elvesztettem állásomat a kávéházban és elvesztettem vidám napjaimat. Mindet elvesztettem. És a kávéház a Café Maximilian volt.

Egy fiatal ur, szürke ruhában, estéről-estére jött két barátjával és leült az egyik asztalomhoz. Sok ur szokott jönni és mindegyiknek barátságos szava volt részemre, csak neki nem. Nagy volt és karcsu, haja puha és fekete volt és kék szemével némelykor érintett és felső ajkán bajusznyoma látszott.

Talán eleinte volt ellenem valami kifogása.

Egy egész héten át folytonosan jött. Hozzászoktam és hiányzott nekem, amikor egy este kimaradt. Végigmentem az egész kávéházban és kerestem; végül megtaláltam az egyik nagy oszlop mellett a másik végén; a cirkusz egyik hölgyével ült együtt. Sárga ruha volt a nő és hosszú keztyű, amely a könyök fölé ért. Fiatal volt és szép sötét szemek voltak — és az én szemem kékek.

Egy pillanatig megállottam mellettük és hallgattam, miről beszélnek: a lány a férfinak szemrehányásokat tett, megunt és elküldte.

És én azt gondoltam szívemben: Szent Sztiz, miért nem jössz hozzám?

Másnap megint két barátjával jött és megint leült az egyik asztalomnál; mert nekem öt asztalt kellett kiszolgálni. Nem mentem feléje, mint máskor szoktam tenni, hanem elpirultam és úgy tettem, mintha nem láttam volna őket. Amikor intett nekem, az asztalhoz léptem és azt mondtam: Ön tegnap nem volt itt.

Milyen gyönyörűen karcsu a mi pincérlányunk, mondotta barátainak.

Sört? kérdeztem.

Igen, felelte. És én jobban szaladtam, mint ahogy mentem és hoztam három pohár sört.

II.

Egynéhány nap elmúlt.

Odaadott nekem egy kártyát és azt mondta:

Vigye oda át...

Átvettem a kártyát még mielőtt befejezte a mondatot és átadtam a sárga hölgynek. Utközben elolvastam a nevét: Wladimierz T...

Amikor visszajöttem, kérdőleg nézett rám.

Igen, odavittem, mondtam.

És nem kapott feleletet?

Nem.

Egy márkát adott nekem és nevetve mondotta:

Semmi válasz szintén válasz.

Egész este ülve maradt, rábámult a nőre és kísérlőre. Tizenegykor felkelt és asztalához ment. A nő hüvelyesen fogadta, két kísérlője azonban beszédbe elegyedett vele, és kér-

déseket intézett hozzá és mosolygott. Egynéhány percig ott maradt és amikor visszajött láttam, hogy nyári felöltőjének egyik zsebébe sört öntöttek. Levetette a felöltőt, gyorsan megfordult és egy pillanatig átnézett a cirkusz hölgy asztala felé. Leszártítottam a felöltőjét és nevetve szólt hozzá:

Köszönöm rabszolgánál!

Amikor megint felvette segitettem neki és titokban végigsimogattam a hátát.

Leült, szórakozottan. Egyik barátja még sört rendelt; elvettem poharát és T... poharát is el akartam venni. Azt mondta: Nem és kezét az én kezemre tette. Ennél az érintkezésnél karom hirtelenül leesett; ő észrevette és kezét azonnal visszahúzta.

Este, ágyam előtt, térdepelve, kétszer imádkoztam érte. És egészen boldogan megcsókoltam a kezemet, amelyet megérintett.

III.

Egyszer virágokat ajándékozott nekem, sok virágot. Egy virágosasszonytól vásárolta őket, amikor bejött; frissek voltak és pirosak és az asszony majdnem egész készlete volt. Maga előtt hagyta a virágokat az asztalon feküdni. Egyik barátja sem volt vele. Ahányszor időm engedte, egy oszlop mögött állottam és azt gondoltam magamban: Wladimierz T... nek hívják.

Talán egy órája lehetett. Folyton az óra nézett. Megkérdeztem:

Vár valakit?

Rám nézett, távolba merengve és hirtelenül azt mondotta:

Nem várok senkit. Kire is varnék?

Anyának, babának a neutralis Höfer szappan a jó.

Felesége követte a halálba Benedek Eleket

A nagyszony megmérgezte magát haldokló férje mellett és ma reggel ő is meghalt. — A magyar nemzet gyásza. — Benedek Eleket munka közben ragadta el a halál. — Együtt temetik el a sirig összetartó nagy házaspárt.

Impozáns keretek között fog lezajlani a temetés.

Benedek Elek, a kiváló magyar író, a gyermekvilág színes fantáziájú mesemondója vasárnapra virradó éjszaka, hetvenéves korában meghalt. „Benedek apó” halála kimondhatatlan vesztesége a magyar irodalomnak és ez a fájdalmasan szomorú haláleset egy meg-rázó tragédiává párosult.

Benedek Elekné, amikor megtudta, hogy férje menthetetlen, veronállal megmérgezte magát és ma reggel fél kilenc órakor ő is örökre lehunyta szemét.

A nagy író halála gyászba borította az egész magyarságot, amelynek évtizedeken keresztül egyik legnépszerűbb szellemi vezetője volt. Meseinek szuggesztív nevelő hatása belegyökerezett a magyar gyermekek lelkébe és generációk nőttek fel, szívükbe zárva a drága, jó Benedek apó, az ezüstfejú mesemondó örök szép történeteit.

Kihullott a toll Nagyapó kezéből.

Benedek Elek szombaton délelőtt fél tíz órakor a kisbocni kuriájában leült íróasztala mellé, hogy levelet írjon a „Cimbora” című gyermeklap kiadójának. Benedek Elek két év óta teljesen ingyen szerkeszti, írja a „Cimbora” gyermeklapot, amelyet az ő neve tett népszerűvé az erdélyi magyar gyermekek körében. Mielőtt leült, hogy megírja levelét, szót felejtett, hogy mennyit kell beszámolni a kiadóval, aki nem hajlandó munkáját fizetni.

Alig fogott a levélhez, csupán a megszólítást írta le, amikor hirtelen fejéhez kapt és lefordult a székről.

A szobában tartózkodott fia, Benedek Marcel, a hírneves magyar műfordító, aki szabadságát Kisbocanban tölti. Amikor látta, hogy édesapja rosszul lett, felmellte, lefektette a pamlagra és orvosért rohant. Néhány perc múlva megérkezett a család háziorvosa és rövid vizsgálat után megállapította, hogy Benedek Elek agyvérzést kapott és tudtára adta a

kétségbeesett családnak, hogy a beteg menthetetlen.

A szombat nap folyamán rövid időre magához tért, fájdalmas, könnyes pillantásokkal nézte a feléje hajló aggódó családtagjait, láthatólag kereste feleségét, de egy szót sem tudott szólni. Aztán ismét lehunyta szemét. Délután állapota súlyosbodott és az éjszaka folyamán bekövetkezett a katasztrófa.

A Nagyszony halála.

Benedek Elekné, amikor megtudta, hogy a halál elkerülhetetlen, észrevétlenül a kertbe ment, ahol egy kis hegyipatak csörzdezik és

a patak partján kilenc darab veronállal psztillát vett be.

Benedek Elek élete és munkássága.

Benedek Elek izig-vérig székely volt. Ináda a székelység és a román impérium átvétele után, Budapestről azonnal visszajött Erdélybe szülőhazájában, Kisbocanban telepedett le. A nagy magyar mesemondó Kisbocanban született 1859. szeptember 20-án. Tanulmányait a budapesti egyetem bölcsészeti karán végezte, azután újságírói pályára lépett és főként humoros tárcákat, könyvkritikákat írt „Kópé”, „Székely huszár” és „Zeke” álnév alatt. 1884-ben segédszerkesztője majd elősszerkesztője és tulajdonosa lett az Ország-Világ képes hetilapnak. Eközben szerkesztette a „Magyar nép” című képes politikai hetilapot és az „En Ujságom” című gyermeklapot, amelyet Pósa Lajossal együtt csináltak. 1887—1892-ig a nagyitai kerületi képviselője az országgyűlésen. Rendkívüli aktivitására jellemző, hogy rengeteg elfoglaltsága mellett megalkototta a „Nemzeti Iskola” című tanügyi lapot, amelynek tíz évig szerkesztője volt és szerkesztette a „Magyar Kritika” című folyóiratot és a „Magyarság”

PHILIPS CSOD 4
könyv Sándor Ferencnél Arad.

Ezt a mérget Benedek Elekné már régen letegeti, mer a házastársak, akik kimondhatatlan rajongással szerették egymást,

megfogadták, hogy egyik sem éli túl a másikat.

Amikor veronápasztillát bevette, bement a betegszobába, ahol utolsó, könnyes pillanattal eltűszózt urától, megcsókolta az ősz fejet, amely lehuny szemmel pihent a párnákon, azután magára zárta szobáját és amikor a hatalmas méregadag felszívódott, mélyen elaludt. A család tagjai kétségbeesetten álltak körül ágyát, mert a gyermekek tudtak arról, hogy szülei milyen határtalanul szerették egymást. Mindent elkövettek, hogy édesanyjukat eszméletre térítsék, de a kilenc veronápasztilla hatása nagyobb volt, mint az orvosok emberieleti erőfeszítése.

Ebből a kálidos álomból Benedek Elekné nem tért magához és ma reggel fél kilenc órakor örökre behunyta szemét.

és „Magyar Világ” című lapokat, amelyeknek egyike a székelység, a másik a tanítás érdekéért harcolt. Sajtó alá rendezte gróf Apponyi Albert beszédeit és szerkesztője volt a „Kis Könyvtár” című ifjúsági vállalatnak, amelynek számos kötetét ő maga írta. 1900-ban tagja lett a Kisfaludy-társaságnak és rengeteg elfoglaltsága mellett legalább száz kötet mesét, ifjúsági regényt és számos komoly irodalmi értékű művet írt össze.

Az őszhaju magyar író fáradhatatlanul dolgozott a székelységért az impériumváltás óta is. Az elmúlt esztendőben megszervezte a székely írógárdát és felvitte őket Budapestre, ahol nagy sikerrel mutatkoztak be. Benedek Elek mondhatnánk életének utolsó pillanatáig dolgozott az egyetemes magyarságért és az ő koporsójánál az egész magyar nemzet gyászol, a gyermekek és felnőttek egyaránt.

A temetés.

Ugy tervezték, hogy ma délután temetik el a nagy magyar író, azonban temetése valószínűleg csak holnap lesz és egy sirba fogják helyezni feleségével, aki követte őt a halálba. A temetésen részt vesznek és koszorút helyeznek a Kolozsvári Székelyek Társasága, a „Hejkon” írógárdája, az Újságírószervezet és a Magyar Párt központi bizottsága. A temetés előreláthatólag impozáns keretek között fog lefolyni és a nagy mesemondót és feicségét sok millió magyar gyásza kíséri el utolsó utjára.

A Tuka-per negyedik hete

Hlinka pátort a jövő héten hallgatják ki.

Pozsonyból jelentik: A Tuka-per a mai nappal a negyedik hetébe lépett. Az elnök a tárgyalás kezdetekor megmondta Hlinkának, hogy kihallgatására csak a jövő héten kerülhet sor. Ezután a szlovák néppárt alelnökét, dr. Budai József: hallgatják ki, aki vallomásaiban mentette Tukát és kijelentette, hogy Tuka megbízásból szerepelt. Elmondja, hogy Bécsben találkozott, valamint Dalmáciában is az azóta meggyilkolt Radics Istvánnal, aki a passzív rezisztencia módszerét ajánlotta. Arra a kérdésre, hogy

a néppárt belement volna-e Szlovenszko elszakításának akciójába, azt felelte a tanu, hogy Hlinka rendkívül népszerű ugyan, de ilyen akció nem sikerült volna.

Budai dr. Tukát kifogástalan hazafinak és feddhetetlen politikusnak tartja, majd kijelenti, hogy: glánszi harc folyik az autonomista eszme és a cseh-szlovák államegység predikátorai között. A tárgyalást holnap folytatják.

Gyomorrontás, gyomorégés, lejjájás,

rendetlen székelés esetén ne használjunk mást mint dr. FÖLDES-téle SOLVO hashajtó pátort. A legjobb vértisztító és epehajtó szer. — Kapható dr. Földes gyógyszerárán.

Csak úgy gondoltam, hogy talán vár valakit.

Jöjjön ide, felelte. Ez a magáé. És nekem adta mind a sok virágot. Megköszönöm neki, he nem tudtam mindjárt szólni. Vértörős öröm magával ragadott; csak halkán beszéltem, lélekzetnélkül állottam a büffet előtt, ahonnan valamit hoznom kellett volna.

Mit kíván? kérdezte a mamzell. Hát mit gondol? kérdeztem. Mit gondolok? szólt a mamzell. Megboldult?

Találja el, hogy kitől kaptam ezeket a virágokat?

A főpincér elakadt. Ön elfelejté a sört a falábu ur részére, hallottam mondani.

Wladimierz-től kaptam őket, mondottam és elstettem a sörrel.

T... még nem ment el. Mégegyszer köszöntem neki, amikor felkelt, hogy elmenjen. Meghökken és azt mondotta:

Tulajdonképen másnak vettem.

Na jó. Talán más nő számára vásárolta őket. De én kaptam őket, én kaptam, nem pedig ő, akinek a számára vette. És így énnekem volt szabad értük köszönetet mondanom. Jó éjszakát Wladimierz.

IV.

Másnap reggel esett az eső.

Vegyem fel ma a fekete vagy a zöld ruhanat? gondoltam. A zöldet, mert ez a legujabb tehát ezt veszem fel. Igen vig voltam.

Amikor a megállóhelynél megérkeztem, egy hölgy az esőben állott és a városi vasutrá várt. Nem volt esernyője. Felajánlottam neki, hogy velem együtt az én esernyőm alatt vártam, de köszönettel visszautasította ajánlatomat. Ekkor becsuktam esernyőmet, mialatt vártam. Akkor a hölgy legalább nem ázik meg

egyedül, gondoltam magamban.

Este Wladimierz eljött a kávéházba. Köszönöm Önnek a virágokat, mondottam büszkén.

Milyen virágokat? kérdezte. Hallgasson már a virágokról.

Meg akartam őket köszönni, mondottam. Vállát vont és felelte:

Magát nem szeretem, rabszolganó!

Nem szeretett engemet, nem. Nem is vártam és nem voltam csalódva. De minden este láttam; asztalomhoz ült és nem más pincérleány asztalához és én voltam az, aki az ő sörét hozta. Viszontlátásra, Wladimierz!

Másnap este későn jött. Azt kérdezte: Van sok pénze, rabszolganó?

Nem, sajnos, feleltem, szegény leány vagyok.

Rám nézett és mosolyogva mondotta: Félreért. Holnapig kisebb összegre volna szükségem.

Van valami pénzem, mondottam. Van százharminc márkám odahaza.

Odahaza? Nem itten?

Csak száz márkát, mondotta. Egész időn át oldalom mellett haladt és nem engedett sem előre sem hátra menni.

Csak kis kamráim van, mondottam, amikor megállottunk házkapum előtt.

Nem megyek fel, felelt. Itt várok. Várt.

Amikor megint lejött, megszámolta a pénzt és azt mondta:

Ez több mint száz márka. Adok magának tíz márka borralalót. — Igen, igen, hallja, akarok Önnek tíz márka borralalót adni.

És odaadta nekem a pénzt, jóéjszakát kívánt és ment. Az utca sarkán láttam megállni és az öreg, hína koldusasszonynak egy márkát adni.

(Vége következik.)

Belga csapatok szállják meg a harmadik Rajna-zónát

Az angolok szeptember 15-én ürítik ki a harmadik zónát. — A franciák halogatják a kiürítést.

Hága. Stresemann ma délelőtt tárgyalta Briand francia miniszterelnökkel a Rajna-kiürítés kérdésében. Beavatottak szerint Briand ragaszkodik ahhoz, hogy a kiürítés kérdéséről most ne tárgyaljanak tovább, mert a harmadik rajnai zóna kiürítésére csak a Young-tervezet életbe léptetését követő 8 hónap múlva kerülhet sor.

A harmadik zónát 1930. július és szeptember között ürítik ki, aszerint, hogy mikor lép életbe az egyezmény.

A franciák hangoztatják, hogy ha Briand pontos dátumot adott volna és a Young-egyezmény nélkül térne vissza Párisba, a parlament

azonnal megbuktatná. A németek ezzel szemben kiemelik, hogy a francia belpolitika helyzete nem lehet jogalap német kivánságok elodázására.

Hága. Ma délelőtt szennzációs fordulat állott be a harmadik zóna kiürítésének kérdésében. A belgák kijelentették, hogy

a második zónából szeptember 15-én visszavonandó belga csapatok a harmadik Rajna-zónának az angolok által szeptember 15-én elhagyott részébe vonulnak.

Az angolok által kiürítendő zónának a belgákkal való újabb megszállása nyilván francia nyomásra történik.

Az oroszok megszállták a keletkínai vasutakat

Kína hadsereget, repülőket és fényszórókat küld a határra. — Megtisztítják Kínát a kommunista agitátoroktól.

Pekingből jelentik: A szovjetcsapatok Mandzsuria határvárosától 40 kilométernyi területen megszállták a keletkínai vasutakat. Mandzsuria kormányzója segélycsapatokat kért a kormánytól.

Nankingből érkezett jelentések szerint, Csang külügyminiszter kijelentette, hogy hatvanezer katonát, repülőgépeket és

fényszórókat küld a határra, hogy megakadályozza az orosz betöréseket.

A miniszter nyilatkozatában kifejti, hogy Kínának békés szándékai vannak ma is, azonban határait és épségét feltétlenül és minden eszközzel meg fogja védeni. A további teendője az lesz, hogy megtisztítsa Kínát a kommunista agitátoroktól.

Irodalom és művészet

A színház bérösszegét felemeli a város.

Az interimár bizottság mai ülésén tárgyalta a színházbérlet ügyét. — Még nem döntöttek a bérösszeget illetően.

(Arad, augusztus 19.) Ma vette tárgyalás alá a városi Interimár bizottság a Szendrey Mihállyal kötendő szerződést. Az interimár bizottság elvben kimondta, hogy Szendreyvel szerződést köt és ezután a bér végleges megállapítása került volna sorra. Lutai Cornel dr. elnök kifejtette, hogy néhány év óta a város százezreket fizet rá a színházra, míg azelőtt 1-200.000 lej jövedelme volt belőle. Kijelentette, hogy a város nem akar keresni a színházon, hajlandó is a kultúra érdekében bizonyos áldozatokat hozni, azonban mégsem fizethet rá százezreket évente. Az interimár bizottságnak tehát olyan bért kell megállapítani, amely — ha nem is fedezi teljesen a város költségeit — redukálja a ráfizetést. Utalt arra, hogy a városnak nagy befektetéseket kellett eszközölnie, így egyedül a nyári színház átalakítása több mint kétfélmillió lejtbe került.

Raicu Auréli dr. javasolta, hogy ne napi bért állapítson meg a bizottság, hanem pausálét. A maga részéről évi 500.000 lejt javasol. A kérdéshez többen szóltak hozzá. Megállapították, hogy Szendrey Mihály napi ezer lej bért ajánlott fel és a várost kéri a világitás fedezésére. Hosszabb vita után az interimár bizottság elhatározta, hogy a holnapi nap folyamán telefonon megkérdezi Temesvár, Nagyvárad és Kolozsvár városokat, mennyit fizetnek ott a színházgatók és ennek arányában állapítja meg az aradi színház bérét. — Szerdán tehát végleges döntés történik a színház bére kérdésében.

Az Interimár bizottság ezután kimondta, hogy Szendrey Mihály arra az időre, míg a díszleteket Marosvásárhelyre és Dévára viszi, ahol a társulat vendégszerepel, napi 500 lej bért kell fizetnie. Ez az összeg a most lezajlott szezonban történt vendégszereplésre is vonatkozik, nemcsak a jövőre nézve.

* **Beregi Oszkár: Az utolsó fátyol.** Bünyűgyi dráma, annak minden izgalmával, érdekes fordulatával, trükkgazdagságával. Wheatley jegyzi a szerzőséget. Eddig német és osztrák színpadokon ment a dráma s így minden különösebb hír nélkül érkezett meg Arad-

ra. Épen ezért nem is keltett nagyobb érdeklődést, pedig joggal érdekelhetett volna. A bűnyűgyi szüzsé tulajdonképpen nagyszerűen fedi mindazt, amit a közönség megvált idegzete vár: további érdekfeszítést, az élet után, a színpadon is. Wheatley kitűnő ismerője az izlésnek, a tetszésnek és az érdeklődést mindvégig feszült húrton tartja. A darab két pompás alakítás mintázására ad kitűnő alkalmat. Morrison ügyvédere és Ellinor asszonyára. Morrison ügyvédet, a kiváló kriminálistát Beregi Oszkár alakítja. Nyugodt, imponáló fölényel, magabiztossággal, amely ehez a figurához már karakterénél fogva is kell, Ellinor asszonyt pedig Kaszab Anna festette alá sok őszinte színnel. Táray Ferenc, Darvas, Berengh s az epizodisták hasznos segítői a sikernek, amely nem is maradt el.

* **A Városi Zenede tanévnyitása.** 96 esztendő Arad legrégebb kulturintézménye: a Városi Zenekiskola, amely már teljesen felkészült a jövő tanév elé és az eddigi jelek szerint a jövő évi munkarendje is méltán sorakozik az elmúlt esztendő eredményos működése mellé. Az iskolára kétségtelenül óriási nyereséget jelent Stern Rózsi hegedűművész szerződötése a hegedűtanszak kiképző osztályaira. Stern Rózsi Hubay Jenő tanítványa, az elmúlt napokban adott Badenben hangversenyt és a megjelent kritikák csak a legnagyobb elismeréssel honorálták páratlan művészetét. A zongora-

PERZSASZÖNYEGEK

Dr. GROSZMAN ALFRÉDNÉ
szőnyegszövő műhelye Arad, Str. Moise Nicoara No 17.
Elismert legjobb minőség. Versenyképes árak. Keleti
szőnyegek szakészerű javítása. 2003

tanszak kiképző osztályait a Zenede igazgatóságára Fenyőné Molnár Erzsébet tanárnőre bízta. Bartók Béla tanítványát az aradi közönség a koncertpódiumokról igen jól ismeri. A fuvóhangszerek intenzív tanítására az Iskola Mayerhoffer János szerződtette, aki szintén nagyszerű tanerő. A régi kiváló gárda sorában Arad legjobb zenepedagógusai foglalnak helyet. Nagy előnyt jelent a zenekiskolára nézve K. Luca Honora zongoratanárnő és Lipován János tanár szerződötése. Gondoskodás történt a melléktanszakok (zenetörténet, zeneelmélet és esztétika) tanszékeinek betöltéséről is. Az összhangzattant Medveczky Margit tanárnő tanítja, kamarazenében és zenekari játékban a vezetésként Scherhag Ernő tanár vállalta. Az alaptanítvány a jövő tanévben is változatlanul évi 3000 lej marad. A beiratkozások ideje szeptember 1-től 4-ig tart.

* **Felhő Ervin az aradi színház tagja.** Megirtuk már, hogy Szendrey Mihály arad-temesvári színházgató megkezdte társulatának szervezését. Az igazgató a két város közönsége kultúrnívójának megfelelő társulat megszervezésén fáradozik. Egyes régi tagjai szerződötetésén kívül természetesen új tagokkal is tárgyal s már az operettegyüttese számára sikerült is új tagot szerződöttenie, amennyiben Felhő Ervin, az ismert erdélyi táncoskomikus aláírta szerződötését az aradi színházgatónál. Szendrey további munkájában a próza-ensemble tökéletes átszervezését tűzte ki céljául.

* **Beregi Oszkár és társulata ma este bucsuzik el Arad közönségétől.** Arcubasev Szendrey című rendkívül izgalmas és forró léktetésű drámájában. A világhírű drámában Beregi Oszkár legkitűnőbb szerepeinek egyikét adja, kivéve Táray Ferenc, Kaszab Anna, Kerékjártó Olga, Darvas, Berengh játszanak kitűnő szerepeket. A bucsu iránt kétségtelenül hatalmas az érdeklődés, mert hosszú időkre ismét nem nyílik alkalma az aradi közönségnek arra, hogy igaz művészetet lásson az aradi színpadon.

* **Szeptember 1-én lesz az öreg színészek estje a Nyári Színkörben.** Évek óta áldoz Arad közönsége egy-egy nap keretében az öreg színészeknek, hogy nehéz anyagi helyzetükön ezzel is segítsen. Az idén szeptember 1-én megint a színkörben lesz előadás Papp Andor szerkesztő rendezésében. A nívós műsort apothozis vezeti be, melynek tartama alatt dr. Krenner Miklós mond beszédet, majd Szép Ernőnek egyfelvonásosa, az igazgató ur! következik, ebben egy színészleány: Szabó Eszti debütál az aradi publikum előtt. Csányi Mátyás, a nagyszerű komponista, Erkel Hunyady-nyitányát és az Aranyember operájának előjátékát játsza zongorán, Táray W. Cornelia hangversenyének Donizettitól, E. Del'Aquatól és Mudlertől ad elő Kubelkáné Vas Anna urnő zongorakiséréte mellett. Glonca Valéria román táncot mutat be, majd Szabó Eszti énekszáma után Lakatos Lászlónak a párisi Rotschild egyfelvonásosa zárja be a műsort, melynek külön szenzációja Kubelkáné Vas Anna fellépte a fő nő szerepben. Helyárak 100-tól 20 lejtig és héttőlől válthatók jegyek a téli színház pénztárában.

* **Egy erdélyi színházgató felhívása a szerződésnélküli színészekhez.** Felhívom a színészsztúdókátus ama szerződésnélküli tagjait, akik hozzám szerződötetni akarnak, hogy gage-igényüket tartalmazó ajánlkozásukat legkésőbb augusztus 25-ig hozzám juttassák. Szezonom szeptember 1-én kezd meg. Fenyvesy Gyula igazgató, Zilah.

Értesítés!

Megnyit BUCUREȘTIBEN a főváros központjában

„HOTEL VENETIA“

Str. Piotor Grigorescu 12. szám (a Királyi palota mögött). Bejárat a Calea Victoriei. — 100 modern berendezésű szobával, központi fűtés, minden szobában hideg és meleg víz, lift, türdő és telefon a t. vendégek rendelkezésére. Nagyon előnyös árak. Utazó urak a tarifából 25% rabatot élveznek.

Tisztelettel:
„VENETIA SZALLODA“ vezetősége
Moiseescu, tulajdonos.

Olcósági hullám az aradi piacon.

A kofák csaknem ingyen kínálják a gyümölcsöt és főzeléket. — Ilyen bő terméskor és olcsóságra még alig volt példa.

(Arad, augusztus 19.) Csodavilágot élünk. Aki ebben kételkedik, az látogassa meg egy reggel, vagy délelőtt az aradi piacokat, Aradváros dusan felszerelt éléskamráit és meggyőződhet róla, hogy azokon most olyan dolgok történnek, amelyek ezelőtt csak mesékben fordultak elő. Hogy néhány szóval jellemezzük az aradi piacok csodáit, csak azt kell mondanunk, hogy ma ott a vásárlónak eszébe sem jut az, hogy alkudni kellene; nem a vevő alkuszik, hanem a kofa, aki erőszakkal arra akarja kényszeríteni vevőjét, hogy kevés pénzért, minél többet vigyen el. Egy jelenet:

- Hogy a dinnye?
- Egy lej darabja.
- Kérek négy darabot.

A kofa beszámol a kosárba négy matos sárgadinnyét és még kettőt rátesz.

— Ezt pedig ráadásul adom, fogvassza el a naccsága egészséggel.

— Nem kell nekem — szól a naccsága. — tele van a kosaram és még mást is akarok vásárolni.

— Már pedig én nem veszem vissza, hanem tetszik, tessék elhajtani.

Más:

— Hogy ez a csomó zöld paprika?

— Hat lej.

— Adja ide felét.

— Tessék elvinni az egészet, odaadom négy lejért.

— De nekem csak a fele kell.

— Jól van hát, tessék három lejért az egész.

A jól megtermett, élénken piros orru néni nem tudja ma megérteni, hogy a vásárlónak nem az ár ellen, hanem a mennyiség ellen van kifogása. Paradicsom, uborka, paprika oly hihetetlenül olcsó ma az aradi piacokon, hogy ilyen olcsóságra a legöregebb emberek is alig emlékeznek. Tíz lejért annyi zöldbabot vásárolhatunk, hogy egy tíz tagu család jóllakhatik belőle. Hatvan-nyolcvan lejért egy szekérderek görögdinnyét vehetünk. A tök, a burgonya, az emberek után gurul, csak le kell hajolni értük. A legszebb körtéből hat lej egy kiló és a későbbi gyümölcsök is a legjobb kilátással kecsegtetnek.

A Bánságban olyan termés volt, hogy a gyümölcsök és a konyhakerti vetemények egyrésze elrohad, mert nincsen elég fogvasztó.

A gabonatermés is kitünő volt és csodálatos, a nagy nyomor, a nélkülözés, a panasz mégis megmaradt. A gazdasági fellendülés alapja a jó föld; a jó termés. A jó termés természetszerűleg magával hozza minden árucikk olcsóbbodását, de mi csodavilágban élünk. Duslakodunk a föld terményeiben, majdnem ingyen adják, utánunk dobálják azokat és mégis drága a hus, drága a ruha és tönkremegy az ipar és kereskedelem.

Birói zár alá vették Liszka Pál üzletét

Alless Vilmos állapota életveszélyes. — Kórházba szállították ma a letartóztatásban levő nagybeteg vasuti pénztárost. — Alless védője újabb beadványban kéri, hogy védenet lakásán ápolhassák. — Folyik a nyomozás a CFR-sikkasztások ügyében.

(Arad, augusztus 19.) Betegszállító kocsí áll meg ma délelőtt az aradi ügyészégi fogház nagy kapuja előtt. Dr. Sarbu György közölte a fogházigazgatóval, hogy Alless Vilmosért megérkezett a betegszállító kocsí. Az igazgató felküldte a foglart a nagybeteg ugyanazott pénztáros cellájába:

— Tessék Alless ur készülni — mondta a foglár — a vizsgálóbíró ur elrendelte, hogy őt kórházba szállítsák. A kocsí is itt van már, azonnal mehetünk.

Alless még örülni sem tudott a hírek. A legutóbbi napok izgalmai és igen előrehaladott stádiumban levő betegsége nagyon megviselték. A hatósági orvos ma amikor megvizsgálta,

megállapította, hogy állapota életveszélyes és ha tovább is a fogházban marad, minden percben tartani lehet a katasztrófától.

Ennek alapján azonnal intézkedett Harb Jenő vizsgálóbíró dr. Sarbu György kérésére, hogy azonnal kórházba szállítsák a nagybeteg Allessst.

A fogházörök összecsomagolták Allessnek a cellában levő holmiját és azután lesegítették a lépcsőn. Alig tudott a lábán megállni a beteg és több alkalommal fuldoklási rohamok vettek erőt rajta. Hosszu időbe telt, amíg a kocsíig érték és azután lassu lépésben elindultak a kórház felé.

Dr. Sarbu György, Alless védője holnap újabb kérvénnyel fordul a vizsgálóbíróhoz, a miben azt fogja kéri, hogy

a kórház helyett engedje meg a halálos beteg pénztárosnak, hogy rendőri felügyelet mellett a lakására szállítsák.

Alless feleségének ugyanis nem áll módjában, hogy saját költségén külön szobában gyógykezeltesse a kórházban beteg férjét. A vizsgálóbíró holnap dönteni fog ebben az irányban is.

A nagyarányú vasuti sikkasztás ügyében megindított vizsgálat csak lassan halad előre és az elmúlt két nap alatt semmi különösebb eredményt nem produkált. Müller és Fofiu ki-

vételeivel valamennyi gyanúsított kitar a vizsgálóbíró előtt ieti vallomása mellett és állandóan ártatlanságukat hangoztatják.

A letartóztatásban levő tisztviselőknek ingó és ingatlan vagyonára — miként jelentették — a vizsgálóbíró elrendelte a bűnügyi zárlatot. Ma hatósági megbizottak jelentek meg a tisztviselők lakásain és részletes leltárt vettek fel az ott feltalálható ingóságokról. — Minden butor, ruha és egyéb értékes holmi bekerült a leltárba, ezzel egyidejűleg azonban megindulnak az igénypercek is. A leltárba bekerültek ugyanis olyan tárgyak is, amelyek nem képezték a letartóztatott tisztviselők tulajdonát.

Az aradi CFR-sikkasztások ügyében ma délután ismét érdekes fejlemény támadt. Délután négy órakor a hatóság megbizottai megjelentek Liszka Pál, a letartóztatott fűszerkereskedő Str. Metianu (Forray) uccai üzletében és birói végzés alapján az üzletet lezárták, lepecsételték. A hatósági aktusnak számos hánulója akadt és Liszka Pál üzletének lepecsételése általános feltűnést keltett Aradon.

Kilencvenhat milliót sikkasztottak a földosztási pénztárnál.

Az ellopott összeg a vizsgálat befejeztéig meg fogja haladni a száz milliót.

Bucurestiből jelentik: A Lupta híradása szerint, ma ismét nagyszabású, szenzációs arányú sikkasztásnak jöttek a nyomára. A központi földosztási pénztárnál már napok óta folyik a vizsgálat és a mai napon megállapították, hogy kilencvenhat millió lejt sikkasztottak el.

UJ VAMTARIFA
SANDOR FERENC NÉL ARAD.

Gyóni Géza

három ismeretlen verse.

(Az Aradi Közlöny soproni tudósítójától.) Az új magyar líra fiatalon és tragikus módon elpusztult kiválósága: Gyóni Géza 1910—11. telén Sopronban kiságíróskodott, ahol az azóta megszűnt „Soproni Napló” munkatársa volt. Gyóni Géza Sopronban belézeretett lakásadó-nője leányába és a rövid, ártatlan szerelmi idill eredménye a három vers, amelyet most a „Sopronvármegye” egyik munkatársa fedezett fel és közöl lapjának hasábjain. A három eddig ismeretlen Gyóni-vers a következőképen hangzik:

Én szöke szép Madonnám!

Én szépem, a szobámban ragyog eztán a képe,
Mint szívemben ragyog már rég pompázó fénybe.
Én szépem, a szobámból máttól templom lézen
Hová csak áhitattal lépek és csendesen,
Es titkos esti órán, imádság idejében
Ki imádkozni ó jaj, már elfelejtett régen,
Majd titkos esti órán előveszi a képet
És imát mond az egynek, az édesnek, a szépnek.
Én szöke szép Madonnám, ó ha szeretne engem!
Kiért sir minden dal és bánata az éjnek,
Ki mindenem nekem és pusztá életemben,
Én szöke szép Madonnám, ó ha szeretne engem!

Az én szerelmem.

Az én szerelmem nem kacér virág
Amit mosolyogva leányok férj ad,
Nem ott virít, ahol napsütött a föld,
Az én szerelmem hamvas, téli zöld,
Házaja mohos, hűvös, erdő árnya,
Ottan fonódik kékszinű virágra,
Mégóvja, védi, ha vihar süvölt,
Az én szerelmem büszke téli zöld,
Ibolya élte: szép tavasz kora,
Ibolya sorsa: hervadni kora,
S ha hervadáskor halva hull a földre,
Sírján is él az erdő téli zöldje.

Jégszívű szép szöke királynő.

Nem lehet senki oly kegyetlen,
Hiába már, hiába sirnom
Nem szabad, nem szabad szeretnem,
Nem szabad: fojtó vágyak vágya
Kiűz a hideg éjszakába,
Örök bus nagy könyörgés vagyok
És nem szabad, nem mindhjába,
Örök bus nagykönyörgés vagyok,
Bus szomjazója egy csókjának,
Nem szabad: haja illatozza,
Nem szabad: homlokán sápad,
Nem szabad: halványlik az arán,
Nem szabad: rémlik a szemében,
Nem szabad: átkos két tiltó szó —
S jéggé dermedt csókpalotában
Csók nélkül kell meghalnom éhen.

BIRÓ LAJOS — **KORDA SÁNDOR**

világhírű
színműve

mesteri
rendezése

ASÁRGA LILLIOM
Főszerepben:
BILLIE DOVE
ES
CLIVE BROOK

Illésházi főherceg és Peredy Judit szereplése

MA, KEDDEN

AZ APOLLOBAN Olcsó 10, 15, 20 és 25 lejes helyárrakkal **AZ URANIABAN**

NAGY KETTŐS MŰSOR

VEREBES ERNŐ

legjobb vígjátéka

1. DORINE ÉS A VÉLETLEN

2. IV-ik PARANCS modern életkép

Főszerepben: **MARY CARR.**

H I R E K.

Pardon.

Tudtam mindig, hogy ezt a franciás könnyedséget komédiázó szöcskát még azok is szeretik, akik sosem kóboroltak Párisban és nem bocsátkoztak intim viszonyba Toussaint—Langenscheidt egyedül üdvözítő módszerével. De hogy oly sok mindenre jó, hogy néha nyelvtudást pótol, hogy olykor ez a mindig meg a soha: erre csak itt jöttem rá a sóhegyek tövében. Van is benne valami. Az ember megy, a tolongás nagy és mondjuk rá lép egy veszedelmes monoklis tyukszemére.

— Pardon — mondom bizonyos mosollyal és minden rendben van. Nem lesz belőle lovagias ügy. Sőt, a monoklis kegyesen biccent. Minden meg van bocsátva.

Avagy... Az ember uszik. A Medve-tóban mondjuk, ahol szintén nagyon élnek a népek. És az ember szeretné végre megtudni attól a tutajon dombordó szöcskétől, hogy hát hogyan is lenne csak... Oda tolat. Ráteszti pracliját a tutajra, vagy ónagságra legkomolyabb reliefjére és azt mondja: — Pardon.

És megint minden rendben van. A nagyságos asszony szintén kegyesen biccent. Sőt bizonyos kérdéseket is tesz fel. Hogy hol lakik az illető. Meddig marad. Mit csinál. És van-e délután ideje. Mivelhogy ő egészen egyedül van otthon. Itt, meg itt. Szobaszám 18. A második emeleten mindjárt jobbra.

És pardon a padon, pardon a hegyen kettesben az alkonyban, pardon fent s pardon lent és pardon a parton, pardon a barban tánc közben, abszolút pardon a remetéhez vezető szűk hegyi ösvényen éjfélkor, pardon reggel, pardon délben és délután, de különösen pardon este 10 felé, amikor finoman és halkán kopogtatok egy — pardon — sokat ígérő villanítón.

És kiderült, hogy bírom a görög nyelvet. Mert a tóban tutajozott egy báicsoda. Fekete és klasszikusan hófehér. És a tset?... O Pheidias és Praxiteles!... És úgy hívták: Antigone. Az anyját meg: Eurydike. Az apja után nem merem érdeklődni. Képes és Ódipus a neve. Szóval odarajongtam Antigone mellé, aki egy lányos görög leány Szaloniki-ből és kiderült, hogy az édes nem tud klasszikus anyanyelvén kívül csak franciául. Tekintettel arra, hogy én meg a magyaron kívül főleg a németet kultiválom, nem virágoztam túlságosan a remény. Na de... na de azt mondtam, hogy „pardon” és megfogtam kezét a víz alatt.

— Á... — nevetett fel, mint aki mindent tud — párdonn (ő így mondta) — és kedélyesen megcibálta a hajamat.

Azontul állandóan együtt róttuk a szeszélyes utakat.

És elmentem Dan Sever miniszterhez és kérdezni akartam valamit. De a kegyelmes ur nevetett. Megveregette a vállam és azt mondta:

— Pardon, de itt nem nyilatkozhatom.

Ma meg megkérdeztem Pasca fürdődirektort, hogy hát mi az? Miért nincs még itt a Vaida-Voevod és a többi kormánytag?

A direktor diszkrétan mosolygott.

— Hiszen tetszik tudni. Valószínűleg a lupényl eset.

...Ja igaz... Pardon...

(Szóváta. augusztus.)

Fóthy Ernő.

— **Mária özvegy királyé Lippafüreden.** Szeptember elején Ófelsége, Mária özvegy királyné Bocu Sever bánági miniszter látogatására, több napi tartózkodásra Lippafüredre érkezik és fogadtatására a fürdőigazgatóság nagy előkészületeket tesz.

— **Ujabb alminiszteri állást kreálnak.** Bucurestiből jelentik: Az Adeverul értesülése szerint az egyesített közlekedésügyi és közmunkaügyi minisztériumban egy alminiszteri állást kreálnak, amelyre P. Ioanitescu kamarai alelnököt fogják kinevezni.

— **Fegyelmi vizsgálat egy gépzembi tisztviselő ellen.** Az interimár-bizottság mai ülésén fegyelmi vizsgálatot rendelt el Weber Agoston gépzembi tisztviselő ellen, azzal az indoklással, hogy a tisztviselő jogtalanul nagyszámú elkövetést vett fel a különböző szabálytalanságokat követett el,

Ninosen annál poloska,
Kinél L O V A S kiírta:

Arad. Strada Oituz (Illés-uca) 111.

— Az Astra-gyári munkások bérmozgalma. Ismeretes, hogy az Astra-gyári munkások bérmozgalma és a kollektív szerződés megújítása ügyében egyezkedő tárgyalások indultak meg a gyár vezetősége és a munkások megbízottjai között. A tárgyalások az első na-

A külügyminisztérium érdekes vállalkozása.

A népszövetség ülésére olyan statisztikát készít, amely kimutatja, hogy Romániában jó dolguk van a kisebbségeknek.

Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) A Lupta értesülése szerint politikai körök nagy jelentőséget tulajdonítanak a népszövetségi tanács szeptemberi ülésének, főként a kisebbség; kérdésben várható vitának. A magyar propagandával szemben a román delegáció pontos adatokat fog feltárni, amelyek szerint

a romániai kisebbségek ugyanolyan jogokat élveznek, mint a többség és ugyan-

Ujabb gazdasági megrázkódás érte Németországot

A Frankfurti Általános Biztosító passzívai meghaladják a százmillió márkát. — A Stinnes-konzern bukása óta ez a legnagyobb összeomlás.

Frankfurt am Mainból jelentik: Megállapították, hogy a frankfurti általános biztosító részvénytársaság passzívai sokkal jelentékenyebbek, amint azt eddig fel akarták tüntetni. Komoly forrásból eredő értesülések szerint a hiányok összege meg-

pokban nem vezettek eredményre, így az aradi munkaügyi felügyelőség is belekapcsolódott a tárgyalásokba. Popescu Péter aradi munkaügyi vezérfelügyelő helyett a tárgyalások levezetésével a munkaügyi minisztérium Malain Ioan nagyváradi inspektort delegálta. A mai napon is folytak a tárgyalások, minden érdemleges eredmény nélkül, azonban minden remény meg van arra, hogy a szerződés ügye békés uton fog elintéződni.

olyan bánásmódban részesülnek.

A vonatkozó statisztikát a külügyminisztérium már elkészítette.

Kíváncsian várjuk ezt az érdekes statisztikát, amely kimutatja, hogy megkaptuk azokat a törvényben előírt jogokat, melyekért 10 éve harcolunk. Mindenesetre mestermunkát végez a külügyminisztérium, ha ezt ki tudja mutatni.

haladja a 100 millió birodalmi márkát. Ilyen módon a frankfurti általános biztosító összeomlása a Stinnes-konzern után a második hatalmas megrázkódás, amely a német gazdasági életet éri.

Kérjen mindenütt „MIRA” légyfogót.

— Két hajó összeütközött az Északi-tengeren. Londonból jelentik: Az Orgone nevű spanyol gőzös ma reggel az Északi-tengeren összeütközött egy angol gőzössel és elsüllyedt. Tizenöt főnyi legénysége vízbefut. Tizen megmenekültek.

— **Elaludt a volán mellett.** Bucurestiből jelentik: Tegnap éjjel a titu—pitesti-i ország-uton egy autó, amelyet Alexiu őrnagy vezetett, az árokba futott és felborult. A bennülő négy utas súlyosan megsebesült, csupán egy 10 éves leány maradt sértetlen. A sebesülteket egy másik autóval a pitesti-i kórházba szállították. A vizsgálat megállapította, hogy a volánál ülő őrnagy kimerültsége következtében elaludt és a kormánykerék kicsuszott kezéből, ami katasztrófára vezetett.

— **Denaturált szesztől meghalt egy ujaradi kisgyermek.** Megrázó szerencsétlenség történt tegnap Ujaradon. Rangu György gazdálkodó feleségével együtt délelőtt kiment a piacra és odahaza hagyták három és fél éves gyermeküket. A kisgyermeket, amikor hazatértek, eszméletlen állapotban találták. Azonnal orvosért küldtek, aki megállapította, hogy a gyermek denaturált szeszt ivott. Gyomormosást alkalmaztak, de ezzel sem tudták megmenteni az életnek, mert két óra múlva nagy kínok között meghalt. A csendőrség megindította a nyomozást és jelentette az esetet az ügyészségnek.

— **Felakasztotta magát egy zádorlaki gazda.** Ma délelőtt jelentették az ügyészségnek, hogy Schweiter János 32 éves zádorlaki gazdálkodó lakásának padlásán felakasztotta magát. Mikor az öngyilkosságot felfedezték, az életunt gazdálkodó már halott volt. A csendőrség megindította a vizsgálatot.

— **Véres összeütközések Jeruzsálemben a zsidók és arabok között.** Jeruzsálemből jelentik: Tegnap teljes csend uralkodott a régi városban. Az új városban azonban ismét véres összeütközések voltak a zsidó és arab lakosság között. A véres eseménynek 10 zsidó, 5 arab és egy angol rendőr halottja van.

Telefon 70.

ERZSEBET SLAGERMOZGO

Telefon 70.

Ma dé. u. 5, 7 és 9 órakor a kellemes kertben

Alfréd Schirokaner regénye:

A tegnap és holnap asszonya.

Főszerepben: Arlette Marshall, Igo Sym, Vivian Gibson

10, 15, 20 és 25 lejes helyszínekkel.

Jön: „Chaplin a kabaréban.”

Jön: „A valóperes hölgy.”

Lili Danits és Wladimir Gaidarow-a.

— A kiskereskedők és az elővásárlási tilalom. Ismeretes, hogy az aradi kiskereskedők kérvényt nyújtottak be, hogy mentseik fel őket az aradi piacon elrendelt elővásárlási tilalom alól és engedjék meg nekik, hogy reggel 9 óra előtt is vásárolhassanak. A város vezetősége megengedte, hogy reggeli 7 óráig megejthessék vásárlásaikat, azonban kimondotta, hogy 7 órától 9 óráig csupán a fogyasztóközönség vásárolhat. A kiskereskedők azonban nem elégedtek meg az engedménnyel és újabb kérvényt nyújtottak be, a tilalom alóli teljes felmentésüket kérve. Ma foglalkozott az ügyvel az Interimár-bizottság, amely elutasította a kérelmet.

— Százhusz néger halála egy vasuti katasztrófiánál. Newyorkból jelentik: Sanlouis és Sanfrancisco közötti útvonalon egy személyvonat kicsiklott. A mozdonyvezető, a fűtő és 120 néger meghalt.

— A Toll — Zsolt Béla lapja — kapható Romániában is. Az egész magyar közvélemény különös érdeklődéssel kíséri Zsolt Béla újszerű, szenzációs irodalmi revüjében megindult vitát az Ady-revizióról. A legújabb számban Szász Zoltán szenzációsan érdekes hozzászólása olvasható. A Toll romániai terjesztését engedélyezte a belügyminisztérium és így minden lapárusnál 20 lejért megvehető.

— Gyertyatény mellett írja le szikrázó gondolatait Molnár Ferenc, a színművészek legnagyobb mestere. Ezt az érdekes tényt Rónay Máriának egy frappánsan összeállított interviu sorozatából tudtuk meg. Ez a szenzációs cikk, a mindenkit érdeklő Lantos Magazin legutóbbi számában jelent meg és foglalkozik több világhírű művész véleményével a mai és eljövendő művészetéről. Ezen a cíken kívül a mai élet aktualitáit tárgyaló írások, továbbá novellák, regényfolytatások tartják és teszik nélkülözhetetlenné a Lantos Magazint a magyar családok számára. A „Hofburg” regény, a Lantos Magazinban most megjelent folytatása, eljuttott tárgyának legizgatóbb részletéhez, amelyet a háború uánig hétfős titok őrzött. A Lantos Magazin magyar Simplicissimusa mindenkit hahotára fakaszt. A Lantos Magazin egyes szám ára 40 lej. Egy évi előfizetés 1000 lej. Minden egyéves előfizető egy 6x9 cm-es Kodak fényképezőgépet kap ingyen.

Incidens a román-lengyel határon.

A lengyelek elfogtak 16 román parasztot, akik tudtukon kívül idegen területen halásztak.

Csernovitzból jelentik: A román—lengyel határon. Baniá határában tegnap érdekes határcsere történt. A saint-germaini békeszerződés határvonala Bukovinában a Cernus folyó, amely az utóbbi esőzések folytán több ágra szakadt. Az egyik ujonnan alakult ágban egy 16 tagú román parasztból álló csoport halászott, akik ilyenformán tudtukon kívül határátlépést követtek el. A lengyel határőrök letartóztatták a parasztokat, akiket csak hosszas tárgyalások után Niculescu grancsár kapitány intervenciójára bocsátottak szabadon.

Rádióműsor.

— Romániai idő. —

KEDD, augusztus 20.

Bucuresti: 19. Könnyű zene. 22. Hegedűhangverseny. 22.45. Rádióhangverseny. — Belgrad: 18.55. Rádiókvartett. 21.25. Szerb népdalok. 22.10. Baialajkahangverseny. 23.35. Rádiókvartett. — Berlin: 18. Délutáni hangverseny. 20.30. A legújabb sláger-zenészek. 21. Szó rakoztató zene. 21.30. „Az idegen asszony” (hangjáték.) Róma: 22. Részletek C. Gounod „Faust” című operájából. — Wien: 21.05. J. Offenbach: „Hoffmann meséi” című operájának előadása. — Budapest: 9.30. A Szent István-napi Szent Jobb-körmenet helyszíni közvetítése. 13. Zenekari hangverseny. 1. Beethoven: István király, megnyitó. 2. Erkel: Ária a „Bánk bán” című operából. Énekli Lauris Lajos. 3. Galáry István: Öregcsertő — suite. 4. Erkel: Ária a „Bánk bán” című operából. 5. Liszt: Hungária — szimfónikus költemény. 16.30. Dr. Meister Ferenc előadása: Szent István koronájának története. 18.30. Katonazenekari hangverseny. 1. Ének Szent István királyról. Egyházi ének, harangok felhasználásával. 2. Erkel: Magyar ünnepi nyitány. 3. Fricsay: Kuruc ábránd. Nagy magyar egyveleg, tárogatószóival. 4. Liszt: J. Magyar rapszódia. (F-moll.) 5. Berlioz: Magyar induló. 19.45. Tarka magyar délutáni dalok. tréfák, egyfelvonásosok. Rendezi: Hegedűs Tl.

A Graf Zeppelin négy napig marad Tokióban

Ot nap alatt tette meg az utat az óriási léghajó. — A japán császár kihallgatáson fogadta dr. Eckenert.

Tokióból jelentik: Ma reggel kilenc órakor érkezett meg a Graf Zeppelin zivatarra hajló időben a Tokió melletti Kasumi-Gatua repülőtérre. Tokió lakossága örömmámorban fogadta a léghajó megérkezését. Tegnap egész nap és éjszaka különvonatok százai szállították a legtávolabbi vidékekről a lakosságot Tokió felé, mindenki jelen akart lenni a nem mindennapi eseménynél, amely lázban tartotta az egész ország népét. A japán kormány ma hivatalosan megcáfolta azt a hírt, mintha meg akarja venni a Graf Zeppelint.

Párisból jelentik: A Le Journal nagy církert ír a Graf Zeppelin utazásának jelentőségéről és kifejti, hogy az üzeti viagra nézve nagy jelentőségű tény, ha a kereskedő öt nap alatt eljut a Távolkeletre, ahová eddig 42 napig kellett hajózni. Megállapítja, hogy a Graf Zeppelin 14 nappal javította meg az eddigi, Japánba történt leggyorsabb utazást, amely 19 napos volt. Az ut Friedrichshafenből Tokióig öt napig tartott.

Tokióból jelentik: A Graf Zeppelint kikötött a Tokió melletti repülőtérre. A kikötésnél a japán hajóhad tengernagya is megjelent és 400 haditengerész és műszaki katona soraképzett. A katonák bevonták a léghajót a hangárba, míg a kormány kivonulni képviselői fogadták a Graf Zeppelin utasait. A japán hatóságok örömmel üdvözölték dr. Eckenert és kíséreit, akiket — ősi szokás szerint — sült gesztenyével és borral vendégeltek meg. Japán császára ma délután fogadta kihallgatáson dr. Eckenert.

Tokió, Tokióból helyesbítik az előző távirati jelentést és megállapítják, hogy a Zeppelin pontosan 6 óra 27 perckor szállt le közép-európai időszámítás szerint a kasumigaurai repülőtérre.

Tokió. A Zeppelin négy napig marad Tokióban. Az üzemanyag felvétele három óra alatt megtörtént, de a léghajó csütörtökön, vagy pénteken startol, amelynek első állomása Los-Angeles lesz.

Jugoszlávia lezárta a magyar határt.

A magyar és horvát nevű utasokat nem engedik Magyarországra. — A rendelet nagy megdöbbenést keltett a kisebbségek között.

(Az Aradi Közlöny belgrádi tudósítójának távirati jelentése.) Jugoszláviából a magyarországi Szent István napra utazókat igen szomorú meglepetés érte.

A jugoszláv határon a Szabadkáról utazókat felsőbb parancsra augusztus 18-tól kezdve visszautasították és semmi körülmények között nem engedték meg számukra a határ átlépését.

Ez a rendelkezés nem érkezett meg minden határállomásra, de valószínűnek tartják, hogy a rendelet a mai napon egységessé válik. A

kisebbségek között, különösen Horvátországban, nagy megdöbbenést keltett ez az intézkedés és a lapok élénken kommentálják a határozatot. Irják, hogy

kizárólag a magyar és horvát nevű utasokat utasították vissza.

amivel azt a látszatot akarták kelteni, hogy a határozati rendelet nemcsak kizárólag magyarok ellen irányult. A határozatot állítólag augusztus 20-án éjjelkor szüntetik meg, amikor a magyarországi kedvezményes utazás ideje már lejárt.

Erélyes intézkedés a gyakori adóeltitkolások ellen

A pénzügyminisztérium könyvvizsgálatot rendelt el azoknál a vállalatoknál, amelyeknek adóalapja ez évben kisebb volt, mint az előző években.

(Arad, augusztus 19.) A pénzügyminisztérium rendeletet küldött a pénzügyigazgatóságoknak, amelyben könyvvizsgálatot rendel el mindazoknál az adózóknál, akiknek ez évi adóalapja kisebb a múlt événél. Ezzel kapcsolatban illetékes helyen a következő felvilágosítást adták az Aradi Közlöny munkatársának:

— A pénzügyminisztérium tényleg bekérte azoknak az adózóknak adatait, akiknek adóalapja az idén kisebb, mint az előző években. Ezzel kapcsolatban elrendelte, hogy az illetők könyveiben megvizsgálандók az okok, amelyek az adóalap csökkenését előidézték.

A pénzügyminisztérium ezzel a rendelkezéssel csupán azt kívánja ellenőrizni, hogy az adóelzállítás nem az adókvetőbizottságok elnézéséből történt-e.

Ennek alapján az aradi pénzügyigazgatóság is megvizsgálja azokat a tételeket, amelyek-

nek esökkenése vonatkozásban van az adóalap csökkenésével. Így tehát

nem általános könyvvizsgálatról van szó.

Általános könyvvizsgálatot csak ott tartanak, ahol alapos a gyanu az adóeltitkolásra. Miután ilyen eset az aradi pénzügyigazgatóság területén csak szóróvénnyesen fordult elő, a pénzügyigazgatóság könyvvizsgáló közegei csak az említett tételek ellenőrzésére és megvizsgálására szorítkoznak. Mindössze 35—40 esetről van szó, amelyeknek felelőzései tárgyalására csak szemléletben fog sor kerülni, miután a többi felelőzési tárgyalások aug. 16-án befejeződtek.

Információnk szerint nagy része van e rendelet kiadásában annak a feljelentésnek is, amelyet egy aradi vállalkozó ellen több millió adóeltitkolás miatt tettek és amelyről néhány nappal ezelőtt egyedül az Aradi Közlöny számolt be.

ber. 21.45. A hatos nemzetközi vízipólómérkőzés eredményei. 22. Szabadtéri művészi játékok a Margitszigetről. 1. Radnai: Orkán vitéz. 2. Weiner Leó: „Csongor és Tünde”. 3. Kotzebue—Beethoven: István király. Utána kb. 23.50. A magyar anyák Szent István-napi jutalmazásáról és ünnepélyéről beszámol Szederkényi Anna. Majd: Cigányzenekari hangverseny.

SZERDA, augusztus 21.

Bucuresti 19. Rádióhangverseny. 22. Saxophon-szólo. 22.30. Mme Laufmann dalestje. 23.35. Háriaszólo. — Belgrad 13.45. Rádiókvartett. 18.25. Rádiókvartett. 21.30. Hangverseny. 23.25. Zenekari hangverseny. — Berlin 15. Vegyes karének és szólóhangverseny (gramofón.) 18. Szórakoztató zene. 22. Szimfónikus jazz. — 5. G. B. Daventry Experimental 17. Katonazene. 18. Táncczene. 19.30. Táncczene. 20. A birminghami stúdió zenekarának hangversenye. 21. Táncczene. 23.15. Táncczene. 24. Kávészólo és táncczene. — Kassa 13.05. A szalózenekar hangversenye. 18.10. Délutáni hangverseny. 20. A cseh filharmonikusok hangversenye. — München 13.30. Déli gramofonhangverseny. 17. Wagner Richard „A párisi

bergi mesterdalnokok” című operájának közvetítése a müncheni ünnepi játékok keretében. 23.45. Táncczene. — Prága 12.30. Gramofonzene. 13.20. Déli hangverseny. 17.30. Szórakoztató zene. 20.05. A cseh filharmonikusok hangversenye. — Wien 12. Délihangverseny. 17. Délutáni hangverseny. 19.15. Egy óra az asperni repülőtérre. Rádió-riport. 20. Citerával és dudával cserkészés a népzene birodalmában. 21.05. Tarka-est. 22.05. Rudolf Bandler operaténés hangversenye. „Humor a zenében.” 23. Könnyű esti zene. — Budapest 10.15. A m. kir. 1. honvéddalozozred zenekarának hangversenye. 10.30. Hírek. 10.45. A hangverseny folytatása. 13.05. Győri Lakatos Tóni és Misi cigányzenekarának hangversenye. 13.25. Hírek. 13.35. A hangverseny folytatása. 17.10. Csermely Gyula novellái: a) Csak labdák vagyunk mi emberek; b) A színész. A közönség és a fenség. 20.45. A nemzetközi hatos vízipóló-torna eredményel magyarul, németül és franciául. 21. Színműelőadás a Stúdióból. „Bánk bán.” Rendezi Odry Árpád, a Nemzeti Színház örökös tagja, a Stúdió főrendezője. Utána Magyar Imre és cigányzenekarának hangversenye az alsómargitszigeti Márkus-étteremből.

SPORT.

Magyarország fölényes győzelme a hatos vízipóló-tornában.

Fényes magyar revans a németek ellen az amszterdami kupáért. — Belgium megverte Franciaországot, Svédország Belgiumot.

Budapestről jelentik: A negyedik forduló után végleg eldőlt a „hatos vízipóló-torna” sorsa. Magyarország ugyanis Németország legyőzésével olyan pontelőnyre tett szert, hogy azt már behozni semmiképpen sem lehet. Belgium a franciák legyőzésével az előkelő második helyre rukkolt, Svédország pedig Franciaországot győzte le és a harmadik helyre került. A vasárnapi mérkőzések leírása a következő:

Magyarország—Németország 7:1 (2:0). A magyar csapat tagjai hihetetlen lelkesedéssel vetették magukat a küzdelembe, hogy revansot vegyenek az amszterdami olimpiász döntőjében szenvedett szerencsétlen vereségükért. A magyar fiúk tényleg gyönyörű játékot produkáltak s így teljesen megérdemelten, szinte lelépték ellenfelüket. Még jóformán az első perc sem telik el. Németh bedobja az első gólt. A féldő nagyobb részében a magyarok támadnak, de nem sikerül újabb gólt elérniök. A féldő vége felé a bíró Homonnait faultért kiállítja. Szünet után a magyarok csonka csapattal küzdenek s ekkor érik el a németek szépitő góljukat Benecke révén. Ezután a magyar csapat kiegészül és fanatikus tüzzel küzd tovább. A németek lassan kifutnak s visszaesnek. A magyar fölény — Németh három mesterien szép gólja mutatja — az utolsó

gólt lábbal juttatja a német kapuba. Most néhány német támadás következik, majd Keserü I. biztosítja a már úgy sem kétséges győzelmet és Vértessy állítja be a végeredményt. Bíró: Delahaye (Belgium).

Belgium—Franciaország 2:1 (2:0). A két nagy rivális összecsapása a frissebb belgák megérdemelt győzelmével végződött. Itt jegyezzük meg, hogy a franciáknak egyszer sem sikerült eddig győzelmet aratniok a belgák felett. A belga gólokát Matthieu és de Pauw dobták, s a franciák gólja Vendeplauque érdeme. Bíró: Speisséger (magyar).

Svédország—Anglia 4:1 (2:0). A mérkőzést a balszerencsétől üldözött angolokkal szemben a pompásan játszó Arne Borg nyerte meg Svédországnak. Góldobók: Erik Andersson (2), Cletus Andersson és Arne Borg, illetve Sutton. Bíró: Blitz (Belgium).

Holnap, kedden játszik le a hatos-torna utolsó mérkőzéseit Magyarország—Belgium, Svédország—Franciaország és Anglia—Németország csapatai között. A vízipóló-torna jelenlegi állása: 1. Magyarország 33:10 gólarány, 8 pont. 2. Belgium 12:10 gólarány, 5 pont. 3. Svédország 10:12 gólarány, 5 pont. 4. Németország 12:16 gólarány, 4 pont. 5. Franciaország 15:23 gólarány, 1 pont. 6. Anglia 11:22 gólarány, 1 pont.

O AMTE—Tricolor 7:1 (2:1). Durva, emberre menő mérkőzés keretében mérte össze erejét a két csapat. Az első féldőben, sőt szünet után még 10 percig a Tricolor egyenrangú ellenfele az AMTE-nak. Ekkor az Eröss és Tusz kiállítása miatt kilenc emberre apadt Tricolor visszaesik és megadja magát sorsának. A vezető gólt szerzi meg az AMTE-nak, de a Tricolor csakhamar kiegyenlít Primó révén tizenegyesből. Petró újra megszerzi a vezetést a munkáscsapatnak. Szünet után Botos négy egymásutáni gólja elvitázhatalanná teszi az AMTE győzelmét. A végeredményt pedig Tolán gólja állítja be. Bíró: Burdán Miklós.

O Vidéki eredmények. Nagyvárad, NAC—Makkabea 4:0 2:0). Törekvés—Crisana 1:0 (0:0) Kolozsvár, Granicsárok (Déva)—Haggibor 1:1 (1:0). Temesvár, Pátia—Victoria (4:0) (1:0). Resica, Banatul—RMTE 6:3 (4:2). Zombolya, ZsSE—Hajduk 5:3 (3:3).

O Egy aradi sportember bravurja. Bravuros sportteljesítményt végzett Braun László aradi téglagyáros az Aradi Hajós Egyesület tagja. Pár nap előtt három klubtársával fogadott, hogy reggeltől estig felevez a Maroson Aradtól Radnáig, ami 56 kilométert jelent. Braun László pénteken reggel fél hatkor indult el Aradról és este fél tizkor Radnán volt. Vasárnap este hét órakor érkezett vissza Aradra, mert a szombati napot Lippafüreden töltötte. Az egyesület tagjai ünnepélyes keretek között fogadták a sportembert, majd átnyújtották az egyesület babérkoszoruját. Braun László a fogadás összegét, huszezer lejt, felajánlotta az egyesület csolnakalapja javára.

O Magyarország atletikai bajnokságai. Budapestről jelentik. Tegnap tartották meg a magyar atletikai bajnokságok első napját, mely a MASz rendezésében került lebonyolításra, a BSzKRT-pályán. Az atletikai bajnokságok első napjának közepes eredményei voltak. Kivétel a 800 méteres síkfutás, amiben mindhárom helyezett 2 percen belül futott. Eddig még arra nem volt példa, hogy egy magyar versenyen mindhárom magyar helyezett ideje ilyen respektábilis teljesítmény legyen. Részletes eredmények: 100 méteres síkfutás: Bajnok Raggambi BBTE 10.8 mp. 2. Németh MAC 11 mp. 3. Gerő MI KAOE 11.1 mp. 800 méteres síkfutás: bajnok: Barsi BBTE 1 p. 56.6 mp. 2. Szabó MAC 1 p. 58.8 mp. 3. Rozsa MTE 1 p. 58 mp. 5000 m.-es síkfutás: bajnok Szerb MAC 15 p. 57.6 mp. 2. Hevele SAC 16 p. 03.6 másodperc. 3. Csáki DAC 16 perc 11 mp. 200 méteres gátfutás: bajnok Jahn MTK 26 mp. 2. Farkas MAC 26.2 mp. 3. Hor-

váth BTC 26.4 mp. Rudugrás: bajnok Karlovits MAC 360 cm. 2. Hadházy MAFC 350 cm. 3. Hévízi MAC 350 cm. Távolugrás: bajnok Farkas MAC 706 cm. 2. Balogh 699 cm. 3. Szabó TAC 693 cm. Gerelyvetés: bajnok:

KÖZGAZDASÁG.

Életbelépett az új tőzsdetörvény.

Az új érték- és árutőzsdék felállításáról a törvény végrehajtási utasítása fog intézkedni. — Ismét bevezetik a bucaresti-i tőzsdén a határidő-üzleteket. — A régi tőzsdetörvénynek az oborok felállításáról szóló része továbbra is érvényben marad.

(A rad, augusztus 19.) A parlamenti ülészek utolsó napjaiban szavazták meg a törvényhozó testületek az új tőzsdetörvényt, a melyet a Hivatalos Lap augusztus 13-iki számában hirdették ki.

Az új tőzsdetörvény szerint tőzsdék a kereskedelmi és iparügyi minisztérium javaslata alapján királyi rendelettel állíthatók fel. Kétféle tőzsde működhet: értéktőzsde és árutőzsde. A tőzsdék a kereskedelmi és iparügyi minisztérium, továbbá a tőzsdetanács felügyelete és ellenőrzése mellett működnek. Minden tőzsde mellé a kereskedelmi és iparügyi minisztérium királyi rendelettel kormánybiztost nevez ki öt évre.

A tőzsde adminisztrációját a tőzsdetanács és a tőzsdetanács végzi. A tőzsdetanács tagjai az értéktőzsdénél a tőzsdén jegyzett részvénytársaságok képviselői, a tőzsdéügyletekkel foglalkozó bankok és bejegyzett cégek, továbbá a hivatalos tőzsdéügynökök. Az árutőzsdénél a tőzsdetanács tagjai a tőzsdei ügyleteket bonyolító kereskedők és iparosok, továbbá az illetéket fizető hivatalos tőzsdei alkuszok.

A törvény kihirdetésétől számított három hónapon belül az összes tőzsde kötelesek a tőzsdetanácsot megalkotni.

A tőzsde vezetését és adminisztrálását tulajdonképpen a négy évre választott tőzsdetanács végzi.

A tőzsdetanács felülvizsgálja a tőzsdetörvény és a tőzsdeszabályzat végrehajtására, meghatározza a tőzsde működésének idejét, dönt tőzsdei jegyzések, felterjesztett részvénytárolak fölött, az árutőzsdéknél pedig meghatározza azon árukat és terményeket, amelyek a tőzsdei forgalom tárgyát képezhetik, kinevezi a tőzsdebizottság tisztviselőit, kezeli a tőzsde s a

Szepes MAC 62.32 m. 2. Budaváry BBTE 54.84 m. 3. Gyurkó FTC 52.57. Első nap pontversenyben a MAC vezet 32 ponttal, a BBTE előtt, akinek 14 pontja van.

O Világrekordot uszott a magyar 4×200 méteres staféta. Budapestről jelentik: A tegnap megtartott 4×200 méteres német—magyar uszóstafétát a magyarok nyerték 9 p. 35.6 mp. világrekord idő alatt. A staféta egyes tagjai is szenzációs részeredményeket usztak így Wannie I. 2 p. 26.2 mp. Tarrody 2 p. 28.2 mp. Wannie II. 2 p. 24 mp. és dr. Bárány 2 p. 17.1 mp. A második németek 9 p. 50.2 mp.-es ideje szintén respektábilis teljesítmény.

O Külföldi footballeredmények. Debrecenből jelentik: Wacker—Bocskay 3:2 (1:0). A mutatott formáknak megfelelő eredmény. Pécsről jelentik: Hungária—Pécs-Baranya 7:1 (1:0). Az újdonsült első ligabeli csapatot lelépi a bajnokcsapat. Góllövők: Kalmár (4), Sebes, Jeckl és Hires illetve Pomázi. Bécsből jelentik: Vienna—Slávia 3:2 (2:1). A Középeurópa Kupa második fordulójának első mérkőzése. Góllövők: Giebisch, Geschweidl, Zielbauer illetve Puc.

O Budapest boxolói fölényesen intézték el a kolozsváriakat. Budapestről jelentik: A városligeti arénában megtartott városközi boxversenyt, a budapesti boxolók megérdemelte és fölényesen nyerték. Gebay Gyémánt ellen, Énekes Darócy ellen, Kubinyi Dávid ellen győz pontozással. Bokody II pedig Tordayt kiüti, így a pontarány 8:0 a budapestiek javára.

O A Ferencváros még most is turázik Délamerikában. Sao Paulo válogatott — Ferencváros 2:1 (2:0). Sao Paulóból jelentik: A Ferencváros már harmadik dél-amerikai mérkőzését játsza a PLSz letiltó távirata dacára. A legjobb braziliai kerület csapata nehezen tudta csak legyőzni a hosszú ut fáradalmaitól megviselt Ferencvárost.

tőzsdebizottság költségvetését, megállapítja a kurtázsdijakat.

A tőzsdét a tőzsdetanács tagjai, a tőzsdetanács tagjait és tisztviselői és a tőzsdetanács által felhatalmazott személyek látogathatják.

A tőzsde fenntartásához szükséges költségek fedezésére a tőzsdék a következők: a tőzsdetanács tagjai által fizetett illetékek, a tőzsdetanács tagjai által fizetett illetékek, a tőzsdetanács tagjai által fizetett illetékek, a tőzsdetanács tagjai által fizetett illetékek, a tőzsdetanács tagjai által fizetett illetékek, a tőzsdetanács tagjai által fizetett illetékek, a tőzsdetanács tagjai által fizetett illetékek, a tőzsdetanács tagjai által fizetett illetékek, a tőzsdetanács tagjai által fizetett illetékek, a tőzsdetanács tagjai által fizetett illetékek.

A törvény rendelkezéseinek megfelelően értéktőzsde csak Bucarestben működik, azonban a Kereskedelmi és Iparkamarák Országos Szövetségének és az illető kamarának véleményezése alapján az ország más kereskedelmi központjaiban is létesíthetők értéktőzsdék. Az értéktőzsdéken ügyleteket a hivatalos tőzsdéügynökök s a tőzsdetanács tagjai köthetnek. Az értéktőzsdék ügyletei kétfélek: készpénzület és hantáridőüzlet. Azokat az értékpapirokat, amelyekben terminüzletek is köthetők, a tőzsdetanács javaslatára a minisztérium állapítja meg. Külföldi értékpapírok csak a tőzsdetanács előzetes véleményezése alapján adott kereskedelmi és iparügyi minisztériumi engedéllyel jegyezhetők a tőzsdén.

A tőzsdéügyleteket bonyolító hivatalos tőzsdéügynököket a kereskedelmi és iparügyi minisztérium nevezi ki királyi rendelettel. Tőzsdéügynöknek csak az nevezhető ki, ki 30 évet betöltött, hadkötelezettségének elcgetett, a tőzsdetanács tagja által ajánlott levelet mutat be közgazdasági doktorátussal, vagy végzettséggel rendelkezik és tőzsdéügynököt már két évig helyettesített vagy

Töltsd az utószezon!

VATA DE JOS (ALVACA) kénes és szénsavas högyógyfürdőn

Utószezonban 30% engedmény a szobaárakból.

Osodás és páratlan eredmény reuma, köszvény, ischiás, lobosodás, bénulás, vizértágulás, aranyér és különböző női bajoknál.

Teljes napi pensio: lakás, 3-szori étkezéssel személyenként L. 160.

Pormentes hegyi levegő, kitűnő konyha. Külön vasutmegálló a fürdő parkjánál. Prospektust szívesen küld az Igazgatóság.

tőzsdeügyleteket lebonyolító banknál két évig cégjegyzőként működött.

A tőzsdeügynökök hivatalbalépés előtt a bucuresti-i tőzsdénél 1 millió lej, a öbbi tőzsdénél pedig 500 ezer lej garanciát köteles letébe helyezni a letétpénztárnál.

A tőzsdén ügyleteket csak tőzsdeügynökök, vagy helyetteseik köthetnek. A tőzsdeügynök saját részére sem közvetlen sem közvetett módon üzletet nem köthet.

Árutőzsdék a Kereskedelmi és Iparkamarák Országos Szövetségének véleményezése alapján állíthatók fel. Az árutőzsdék ügyleteit a tőzsdén, vagy a tőzsdén kívüli kötött ügyleteket képezik, amelyeket azonban a következő napon a tőzsde tudomására hoznak. Az árutőzsdén ügyletet a hivatalos alkuszok és a tőzsdetestület tagjai köthetnek.

A tőzsdei alkuszok hivatalbalépésük előtt kötelesek garanciaként 50.000 lejt értékpapírban vagy készpénzben letébe helyezni.

A tőzsdeügyletekből származó differenciák ügyében a tőzsdék mellett működő 10—20 tagból álló tőzsdebiróságok döntenek. A vitás ügyeket a felek írásbeli bejelentése alapján a tőzsdetanács elnöke terjeszti a tőzsdetanács elé. A tőzsdebiróság két szavazat-többséggel hozza meg ítéleteit és a tárgyalások befejezése után nyolc napon belül köteles azokat a felek tudomására hozni. A tőzsdebiróság ítéletei azonnal végrehajthatók és csak az ítélőtáblához felelbevezethők meg a közléstől számított 30 napon belül.

Az új tőzsdetörvénnyel ellentétes összes intézkedések érvényüket veszítik, kivéve a régi tőzsdetörvénynek az oborokra vonatkozó intézkedéseit, amelyek továbbra is érvényben maradnak.

= ZÜRICHBEN NYITÁSKOR ÉS ZÁRLATKOR 3.08.59 A LEJ.

= Bucuresti-i tőzsdezárlat. Devizák: Páris 6.59.50, Berlin 40.12, London 817, Newyork 168.12, Milánó 8.81, Zürich 32.41, Prága 4.92.50, Bécs 23.73, Budapest. 29.42, Varsó 19.02. Valuták: Márka 40.25, sterling 814, francia frank 6.65, svájci frank 32.40, olasz líra 8.85, dollár 167.25, osztrák schilling 23.85, magyar pengő 29.40, csehszlovák korona 5.02.

= A Banca Nationala statisztikája. Bucarestből jelentik: A Banca Nationala legutóbbi kimutatása szerint, a devizakészlet 150 millióval, a bankjegyforgalom 200 millióval és a leszámítási hitel 30 millióval emelkedett.

= VÁLTOZÁSOK A TEMESVÁRI BANK VEZETÉSÉBEN. A Temesvári Bank és Kereskedelmi R.-T. főrésztvényesei a legutóbbi értekezleten az intézet alelnökét, Blank Aristidet, a Banca Marmorosch, Blank & Co. (Bucuresti) vezérigazgatóját az adminisztrateur-délégué-t teendő ellátásával bízták meg. Egyidejűleg az intézet első ügyvezető igazgatójává (Prindirector) ill. Szana Zsigmondot nevezték ki. Végül elhatározta az értekezlet, hogy Paximade Sándor, a nagyváradi kereskedelmi kamara elnöke, a Temesvári Bank és Kereskedelmi R.-T. igazgatójává neveztetik ki.

= Céghivatali hírek. Ajutorul Soc. on Comandita Nésmerák & Co. aradi céget a törvényszék bejegyezte. A cég kölcsönközvetítéssel foglalkozik. — Mauthner Ödön Magkereskedelmi R.-t. aradi céget a törvényszék bejegyezte. A vál-

Az ERDÉLYI ÉLET minden száma szenzációs tartalommal jelenik meg.

lalat alaptőkéje 500.000 le, amely 1000 darab 500 lej névértékű részvényből áll. Az igazgatóság tagjai Mauthner Ödön, László Dezső, H. Haralamb és dr. Bogdán Virgil. A cég mintagazdaságok és kertészetek létesítésével, mezőgazdasági és kertészeti szerszámok és vegyi anyagok, valamint a budapesti Mauthner Ödön R.-t. termékeinek forgalombahozatalával foglalkozik. — A törvényszék bejegyezte a Patria Fatermelő R.-t. és az Aradi Fűrészgyár R.-t. fuzióját. A fuzionált vállalatok Patria Fatermelő és Aradi Fűrészárugyár R.-t. céggel működnek tovább.

Ujabb feljelentés a Szere—Kardos-ügyben

Parcellázás, amelynek bűnügyi háttere van.

(Temesvár, augusztus 19.) A Kardos-féle temesvári parcellázási vállalat ellen tegnap az ügyészségen újabb büntető feljelentést tettek. Megírta az Aradi Közlöny, hogy ennek a vállalatnak egyik volt társa, Szere Mózes aradi lakos feljelentést tett Kardos József nevű egykori cégtársa ellen, akit hűtlen kezeléssel és sikkasztással vádolt.

Most egy újabb feljelentés érkezett, amely ugy Kardos, mint Szere ellen szól. Ezt a feljelentést Hahn Ádám temesvári lakos tette. Ennek adatai szerint 1925-ben parcellát vásárolt a cégtől és a harminckétezer lejes vételárból tizenhétézer lejt, továbbá háromezeröttszáz lejt betáblázási illetéket kifizetett. 15.000 lejjel adós maradt és erre a tizenöt ezer lejre váltót adott. Utóbb a cég még biankó váltót kért tőle a követelés biztosítására. Most meg tudta, hogy az összesen tizenöt ezer lejt kitevő adósságára a Kardos parcellázási vállalat az egyik temesvári pénzügyintézetnél leszámítoltatta a váltókat, de nem tizenöt, hanem harmincezer lejt értékben. Hahn ebben csalást lát és ezért kéri a temesvári ügyészséget, hogy a vállalat ellen indítsa meg az eljárást.

A feljelentés ügyében a helyzet tisztázására a temesvári ügyészség elrendelte a nyomozást. Az első feljelentésre egyébként kihallgatta az ügyészség Adorján magántisztviselőt, Kardos volt főkönyvelőjét.

A szerkesztésért ídeljenesen
SALGÓ HENRIK
felel.

LITHYNIA

PAPTAMASI ASVANYVIZ.
Vese, hólyag és epe bántalmak legjobb orvossága
Képviselet: KARDOS MIKLÓS Arad, Str. Eminescu 28

Hirdessen a 44 éve fennálló Aradi Közlönyben

ANANAS-SZAMÓCA
A világ legolgaságosabb gyümölcse!
Szamóca nélkül nincs kert! Legjobb ültetési ideje szeptember hó!
200 db. ANANAS szamóca-palantát a 4 legjobb óriásfajban csomagolással és bérmentéssel együtt 300 lej
árban bármely postafiókára szállít
MÜHLE ÁRPÁD kertészeti telepe Timişoara (Bánát.) 4896

Multheti keresztretjvényünket megfajították:

Komma Nándor, Nádrai Aurórné, Spielberger, Hönigesz Cica, Hranitzky Gusztávné, Della Stoinescu, Löwinger Albertiné, Draser Baba, Epstein Béluska, Rozsnay Ilonka és Eteleka, Salamon Bertalan, Bakos Pál, Téthy Márta, öz. Aknav Andorné, Konicsekné Szuchy Ida, Hinkel Antal, Hszem Olga, Bedó Margitka, Szentgyörgyi Piroska, R. Balogh Aranka, Reichel nővérek, Róth Sándor, ill. Rosonczy Géza, Kiss Sándorné, Kellner Józsefné, Orosz Mária, ill. Hrivnák Lajos, Óváry Elvira, Óváry Edith, Epstein Tibor, Kertész István, Mészáros Sándor, Jassek Ilonka, öz. Jassek Béláné, Pursch Ketty, Strakovits Magda, Strakovits Baba.

NYERTESEK:

Sorshuzás után jutalmat nyertek:
Heller Lilly elsőrendű mozilegy Erzsébet slágermozgó.
Cristea Mariska elsőrendű mozilegy Erzsébet slágermozgó.
Kovács Rózsika elsőrendű mozilegy Erzsébet slágermozgó.
Fodor Sándor László elsőrendű mozilegy Erzsébet slágermozgó.

MULTHETI KERESZTREJTÉNYÜNK HELYES MEGFEJTÉSE. Vízszintes sorok: 1. Gimnáziumi érettségi, 18. Oriási, 19. Barka, 20. Nyaláb, 21. Rast, 22. Tri, 24. Bot, 26. Vers, 27. Sah, 29. Bal, 31. Hat, 32. Go, 34. Láb, 36. Telek, 37. Tak, 38. In, 39. Áhá, 41. Gea, 43. Ima, 44. Sói, 45. Boa, 46. Rea, 48. Bó, 50. Tt, 51. Ora, 53. Olva, 55. Colosseum, 59. Tjor, 61. Ree, 62. Van, 63. Aar, 65. Akó, 66. Bársony, Magyar földön, 69. Idé, 70. No, 71. Éh, 72. Kl, 73. Lt, 74. Érk, 75. Rost, 77. Nicaragua, 81. Értő, 82. Ere, 84. Zs, 85. An, 86. Ásc, 87. Úrn, 89. Tea, 91. Ibi, 93. Gál, 95. Kre, 97. Ró, 98. Tek, 99. Iroda, 100. Scá, 102, Et, 103 Tur, 105. One, 107. Arb, 109. Maul, 111. Kai, 113. Alb, 115. Beil, 117. Amiota, 119. Glätz, 122. A borkő, 124. Falkenhayn E. tábornok. — Függőleges sorok: 1. Öbre Gábor bíró ur ó. m. a. f. 2. Ira, 3. Miss, 4. Natal, 5. Ás, 6. Zlt, 7. Ubl, 8. Ma, 9. Irgalmas, 10. Ék, 11. Rab, 12. Tnt, 13. Ty, 14. Savak, 15. Elet, 16. Gár, 17. Ibsen, A trónkövetők, 23. Rk., 25. Ok, 28. Hága, 29. Bei, 30. Lea, 31. Hajó, 33. Oh, 35. Be, 37. Tó, 38. lo, 40. Árveresen, 42. Abony, 44. Stuar, 45. Bajadérok, 47. Ea, 49. Ól, 50. Te, 52. Rt, 54. Leádo, 55. Canon, 56. Omaha, 57. Stvka, 58. Mafia, 60. Okört, 62. Von, 64. Röt, 67. Mécs, 68. Alza, 76. Tr, 78. Iza, 79. Rabonban, 80. Ung, 81. Es, 83. Eter, 86. Alca, 88. Ró, 90. Ek, 91. Iro, 92. Ida, 94. Ás, 96. Re, 98. Tulok, 101. Arbor, 103. Tuil, 104. Ra, 106. Ól, 108. Bern, 110. Ama, 111. Kan, 112. Iga, 113. Azt, 114. Bab, 116. Iko, 118. Te, 120. Ly, 121. Te, 123. Bo.

SZÜNTELTETJÜK A KERESZTREJTÉNY-ROVAT MEGJELENÉSÉT. Az Aradi Közlöny keresztretjvény rovata különösen a téli hónapokban öröndött nagy népszerűségnek. A hosszú esték szellemi sportja azonban — talán a kánikulai meleg miatt is — most már észrevehetőleg elvesztette vonzerejét. Ez a körülmény indít arra bennünket, hogy ezt a rovatot egyelőre megszüntessük. A lap kereteit feszegető anyaghalmozódás, a helyi és világesemények tömege helyet kér hasábjainkon és olvasótáborunk eme igényeinek kénytelenek vagyunk feláldozni a keresztretjvény-rovatot.

NYILTÉR.

E rovat alatt közöltékért nem vállalunk felelősséget.

Nagyüzlet helyiség főtér közepén (Minorita templommal szemben) november 1-re kiadó.
HATSCHEK, Strada Mărășești 58—60 (Kossuth-ucca), fidsz. 4

URODONAL

megakadályozza az elhízást.

15
nagy díj.

KÖZÖLVE:

Az orvostudományi egyetemen
(1908. nov. 10.)

A tudományegyetemen
(1908. dec. 14.)

Köszvény

Reuma

Vérelmeszesedés

Idegbántalmak

Húgykő

4181

Tisztítja a májat
és az ízületeket.
Feloldja a húgysavat.
Fokozza a táplálkozást
és oxidálja a zsirokat.

Az „URODONAL” az egyetlen gyógyszer, amely az elhízás ellen valóban segít. Minden más soványító eszköz urin-üledékeket hoz keringésbe, amelyek a testben eloszlanak s egy URODONAL-kúra által kell azokat eltávolítani.

Ne feledjük el annak káros hatását, ha azok az ízületekben, belekben és véredényekben lerakódnak s ez feltétlenül az elhízás elleni kezelést követeli.

Száz kiló! ... na, akkor feltétlenül URODONAL-t kell szednem!

Izr. Leányinternátus
felvesz bentlakó tanulókat
a jövő tanévre. Elsőrendű ellátás, családias otthon, tanári felügyelet és mérsékelt díjak. — Prospektussal szolgál:
STEINER INT. p. FETE

Arad,
Strada Popa I. Rusu 3.

3 szobás, fürdőszobás,
mellékhelyiségekből álló

lakás, november 1-re kiadó

Volt Mikes Kelemen-ucca 35. szám.

TÜZIFAT

Bükk, Cser, Gyertyánhasáb és Dorongfát
Bükkfaszenet,
prima **Alvócai meszet**
waggontételekben legjutányosabban szállít
KLEIN B. VILMOS Arad,
Str. Seminarului (Sina-u.) 4. Telefon 322.

Nagyobb

kifutó fiu

éjjeli munkára
kerékpárral

jó fizetéssel azonnal felvételük. — Cim az Aradi

Közlöny kiadóhivatalában.

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DÍJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4, vasárnap 6 Lej, vastagabb betűvel 8, illetve 10 Lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szóig 2000 Lej, 40. vasárnap 50 Lej. A vastagabb betűvel kívánt szavak aláhúzóval. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Csak válaszbélyeggel ellátott kérdézősködékre válaszolunk. Ajánlatok feligés levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

▲ ▲ HIRDETÉSEKET DÉLUTÁN 5 ÓRÁIG VESZÜNK FEL. ▲ ▲

LEVELEZÉS.

FIATALASSZONY feltétlenül díszkrét uriember barátságát keresi. Kor mellé keres leveleket „Alvó férj” feligére az Aradi Közlöny kiadójaiba kér. 4406

Csillárok a vasiproduktó mint legolcsóbban
VARGA és ROSENFIELD vállalatnál Arad. Telefon 102. 3002b.

ALKALMAZÁS.

ÜGYNÖKÖK nagy-vetőkörrel textilszakmába felvételnek. Cim az Aradi Közlöny kiadójaiba. 4808

KERTÉSZT keresek azonnali belépésre. Ajánlatok fizetési igényekkel Glück Fülöp, Alba-Iulia. 4389

EGY jólfőző mindenek vidékre szeptember 1-re felvételük. Cim az Aradi Közlöny kiadójaiba. 4361

BAROMFI udvarom kezelésére keresek nyugdíjas özvegyasszonyt lakás és szerény fizetés ellenében. Glück Fülöp, Alba-Iulia. 4390

NEVELŐNŐ állást keres 1-2 gyermek mellé városba és a háztartásban is segítendő, esetleg vidékre is megy. Címeket az Aradi Közlöny kiadójaiba kér. 4309

Elsőrangú, gyakorlott 4403

szabász

férfiszabósághoz felvételük.

Ajánlatokat „1568” jeligére Rudolf Mossehoz, Cluj küldendők.

GYERMEK mellé leányt keresek azonnala. Németül tudok előnyben. Pálfi, Str. Bratianu 7., III. em. 4407

NAGYOBB KIFUTÓ FIU éjjeli munkára, kerékpárral, jó fizetéssel felvételük. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1000

LAKÁS.

A FÖTÉR KÖZEPÉN három esetleg négy szobából álló első emeleti uccai helyiség lelépés nélkül kiadó. Irodának, divatszalonnak egyaránt alkalmas. Hatschek, Str. Mărăsești 58-60. szám, (Kossuth-ucca) földszint 4.

KÉT üres uccai szoba irodának vagy lakásnak azonnala kiadó. Deutsch, Str. Metianu 14. 4376

A FÖTÉREN, kétszobás, szükséges mellékhelyiségekből álló udvari lakás kiadó. Hatschek, Str. Mărăsești 58-60 sz. (Kossuth-ucca) földszint 4

SZEPTEMBER 15-re 2 szobás udvari lakás kiadó Csiky Gergely-u. 10. sz. 4397

KIADÓ EGY CSINOSAN butorozott különbejáratu szoba, előszoba és fürdőszobahasználattal szeptember 1-re. Nárdormé, Str. Gh. Lázár (Simonyi-u.) 6. 4398

MODERN háromszobás komfortos lakás Földes-palotában kiadó. Érdeklődés Plesz ruhakereskedőnél. 4405

KÉTSZOBÁS szép udvari lakás, mellékhelyiségekkel azonnala kiadó Consistoriului (Batthyány) ucca 31. 4404

Külvárosi

háromszobás magánház, nagy kerttel, mely gazdálkodásra alkalmas
azonnal kiadó.

Cim az Aradi Közlöny kiadójaiba. 4384

Szővet, vászon, selyem gyári lerakat

4302

„ORION” textiláruház

Arad, Bul. Reg. Maria 12. (Fischer E.-palota az udvarban.)

Angro, detail és részlet eladás.

VÉTEL ÉSELADÁS.

MORMOTTA BUNDA, bőrdö, utazó koffer, antik varróasztalkák, könyvszekrények, szekrényes komódok, sokfiókos szekrény, szőnyegek, zongorák, festmények, antik óra, fotelok, komplett ebéd- és szalonberendezések, storeok, tükrök, aranvazott asztal, asztalok, székek, kristály tárgyak és dísz tárgyak, stb. eladók. Salgóné bizományi üzlete Str. Horia 1. (Neuman-palota.) 600

KERESEK Biedermayer álló tükröt, antik porcellánokat, poharakat, különböző butorokat, antik szalonokat, órákat, dísz tárgyakat, vitrineket, stb. Kivántra házhoz is megyek Salgóné bizományi üzlet, Str. Horia 1. (Széchenyi-u) Neuman-palota. 1000

NAQYMENNYISÉGÜ PLEHPÁNT eladó. Cim az Aradi Közlöny kiadójaiba. 1151

ÜRES FESTÉKES HORDÓK eladók. — Cim az Aradi Közlöny kiadójaiba. 1454

MACULATURA PAPIR 5 klgros csomagokban kapható az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 050

Automobil

6 hengeres amerikai, alig használt

olcsón eladó.

Megtékinthető Str. Greceanu (vált Perényi-ucca) 4. szám alatt. 4087

INGATLAN.

ELADÓ VAGY KIADÓ a Mossóty-telepen egy magánház. Cim Löbl-hirtlap-irodában. 4401

ELADÓ 5 hold elsőosztályú szántóföld Arad-Gai-on, a Neuman-féle gyár közelében, a Buiák-féle birtokból jutánvos áron. Cim: Secărean V., Deva. 4409

ÜZLETEK.

VILÁGOS, száraz, padozott műhely azonnala kiadó volt Simonyi-u 9. 3473

Diana-fürdő

ujjonnan berendezve, egész nap nyitva.
Leszállított fürdőárok

FATELEP

forgalmas helyen átadó. Érdeklődők irjanak „Kitünő existencia” jeligére az Aradi Közlöny kiadóhivatalába. 4402

KÜLÖNFÉLEK.

FIGYELEM! Szegevény asszonyok részére városi szülésznő Marcu Anna, Strada Consistoriului (vált Batthyány-u.) 16. 4180

GARAGE belvárosban, cementezett, vízvezetékkel. 1-2 autó részére kiadó, volt Perényi-ucca 2 Telefon 734. 10512

Maculatura papir 5 kgrcs csomagokban kapható az Aradi Közlöny kiadójaiba.